

ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΠΑΛΙΩΤΩΝ ΔΩΡΙΔΑΣ
Πρατίνου & Δούριδος 8 - 11634 Αθήνα
Αρ. Φύλλου 109 Μάι.-Ιουν. 2013

Η γιορτή του Αγίου Πνεύματος

Όπως κάθε χρόνο οι Ευπαλιώτισσες και οι Ευπαλιώτες αλλά και οι κάτοικοι των γύρω χωριών και φίλοι επισκέπτες, με πρωτοπόρους τον Εκπολιτιστικό

Σύλλογο Ευπαλίου και την Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας, και τη συνδρομή της Δημοτικής Αρχής, θα γιορτάσουν του Αγίου Πνεύματος, τη Δευτέρα 24 Ιουνίου στον Άγιο Ιωάννη.

ΑΡΘΡΟ

Βανδαλισμοί

Είναι κρίμα. Μερικά κακομαθημένα παλιόπαιδα να αμαυρώνουν την εικόνα του Ευπαλίου και της συντριπτικής πλειοψηφίας των παιδιών του. Τις τελευταίες ημέρες, ξήλωσαν πινακίδα που είχε τοποθετηθεί από τον Δήμο στην επάνω πλατεία κι έγραφε ότι «απαγορεύεται εκεί το ποδόσφαιρο» και την πέταξαν στη Μανδήλω. Έσπασαν τα τζάμια από τους φανοστάτες της ίδιας πλατείας, ξεκόλλησαν και κατέστρεψαν κάδους απορριμμάτων που είχαν τοποθετηθεί εκεί. Πριν ακόμα ανακαινιστούν τα φωτιστικά στον πεζόδρομο από τη γέφυρα Μαντήλως έως τον Άμπλα, τα δύο καταστράφηκαν.

Επιτέλους οι βανδαλισμοί δεν μπορούν να συνεχιστούν. Δημοτική Αρχή, Σύλλογοι, Αστυνομία και οι ίδιοι οι πολίτες να βάλουμε τέλος σ' αυτές τις ασχήμιες και τις άνομες πράξεις από 2-3 παλιόπαιδα. Οι οικογένειές τους είναι συνένοχες και πρέπει να το ξέρουν. Η Ένωση Ευπαλιωτών εκτός των άλλων ενεργειών, θα καταθέσει μηνύσεις κατ' αγνώστων (...γνωστοί είναι δηλαδή!) για φθορά περιουσίας που έχει πληρωθεί από χρήματα πολιτών του Ευπαλίου. Με νόμιμες διαδικασίες που προβλέπονται θα αποκαλυφθούν οι βανδαλοι και τότε μαζί με τις οικογένειές τους, θα κληθούν όχι μόνο να δώσουν εξηγήσεις, αλλά θα ξεμπροσταστούν και θα πληρώσουν όλα τα σπασμένα.

ΦΩΣ στο τούνελ του Παραθάλασσου

Μπήκαμε στην τελική ευθεία για την κατασκευή του τούνελ στα πρανή του δρόμου Μοναστηρακίου - Παραθάλασσου. Ήδη η Περιφέρεια Φωκίδας εξασφάλισε τα χρήματα και ο ανάδοχος έχει επιλεγεί. Το έργο θα ξεκινήσει από τα τέλη Αυγούστου για να μην κλείσει ο δρόμος μέσα στο καλοκαίρι.

Σελ. 3

Πάσχα στο Ευάλιο

Παραδοσιακά γιορτάστηκε το Ρουμελιώτικο Πάσχα στο Ευάλιο, με ψήσιμο του οβελία στις αυλές των κατοίκων και τρικούβερτο γλέντι την Κυριακή το βράδυ, σύμφωνα με το έθιμο, στην κεντρική πλατεία Καρυάς. Σελ. 8-10

Εντυπωσίασε και στην Πάτρα ο "Παπαφλέσσας της Δωρίδας"

Σελ. 4-6

ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΡΟΣΑΤΟΥ

Καλοκαίρι 2013

Όπως κάθε χρόνο οι πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δροσάτου για το καλοκαίρι θα είναι πλούσιες. Σημαντική και η ανοιξιάτικη δραστηριότητα του Συλλόγου. Σελ. 12-13

ΣΠΟΡ

Το πιο ενδιαφέρον πρωτάθλημα

Με έξι ομάδες - που φαίνεται ότι θα πρωταγωνιστήσουν - το νέο πρωτάθλημα Α' Φωκίδας 2013-2014, αναμένεται να είναι το πιο συναρπαστικό και ανταγωνιστικό. Σελ. 15

Σε μια πανέμορφη τελετή την Κυριακή στις 19 Μαΐου 2013 στον Ιερό Ναό της Μυρτιδιώτισσας στον Πειραιά, βαφτίστηκε ο Κωνσταντίνος, γιος του Βασιλείου Μακρυγιάννη και της Ευθυμίας Παπαδάκη. Νονός του Αθανάσιος Αρμενάκης.

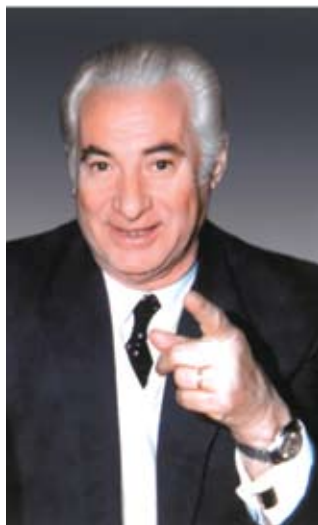
Ο Γιάννης Κατσιarıμπα και η Ζωή Μπούτση στις 8 Μαΐου 2013 απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα πανέμορφο αγόρι κάνοντας ευτυχισμένους όλους και ιδιαίτερα τους παππούδες του. Άλλος ένας μπόμπιρας παίρνει σειρά σε λίγο για τρέξιμο στη πλατεία Ευπαλίου.

Ο Χρήστος Γκιτάκος, γιός της Βούλας Γιαννακούρη και η Φωτεινή Γιαλούρη παντρεύτηκαν το Σάββατο 11 Μαΐου 2013 στον Άγιο Μάρκο στο Μοναστηράκι. Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Ταραβήρας Σπ. Νικόλαος

Έφυγε στις 27 Μαΐου 2013, σε ηλικία 88 ετών ο Νίκος Σπ. Ταραβήρας. Ήταν γιος του Σπύρου Βασιλ. Ταραβήρα (από Καρδάρ) και της Κωνσταντίας Καπετζώνη (από Καγκέλες). Ήταν συνολικά 7 αδέρφια με σειρά γεννήσεως: Βασίλειος (1955 μετανάστευσε Αυστραλία), Νικόλαος, Γεώργιος, Δημήτριος ((1955 μετανάστευσε Αυστραλία

απεβίωσε το 2009 στην Μεμβούρνη), Μαρία Πανούση, Τασία (απεβίωσε το 2005), Αγλαΐα. Ο Νικόλαος Σπυρ. Ταραβήρας ήρθε στην Αθήνα το 1946. Παντρεύτηκε την Γερασιμούλα το 1955 και απέκτησε μαζί της 2 παιδιά, τον Ανδρέα (εργάζεται στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ) και το Σπύρο (σκηνοθέτη, σεναριογράφος, παραγωγός) και ένα εγγονό, τον Παναγιώτη (δευτεροετή φοιτητή στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών). Εργάστηκε στα πολυτελέστερα εστιατόρια και ξενοδοχεία στην Ελλάδα (σε πολλά από αυτά ως MAITRE D' HOTEL), όπως στο ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ Φιλοπάππου, το ΣΕΛΑΡΣ, τα ΑΣΤΕΡΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ, και στα Ξενοδοχεία "Μεγάλη Βρετανία", "Ακροπόλ Παλλάς", "Κινγκ Πάλας", το νεότευκτο τότε Μοντ Παρνάις Πάρνηθας, "Αμαλία Δελφών", "Αμαλία Αθήνας", "Ατενέ Παλλάς", "Απόλλων Καβούρι" και "Απόλλων Resort Καρύστου", "Τιτάνια", με τελευταίο σταθμό το "Αστήρ Παλλάς Βουλαγμένης" από όπου και συνταξιοδοτήθηκε. Η κηδεία του έγινε στις 29 Μαΐου στο νεκροταφείο του Βύρωνα, όπου τον αποχαιρέτησαν συγγενείς και φίλοι από, Ευπάλιο, Καρδάρ, και Αθήνα.

Γιώτης Κώστας

Την 17η Απριλίου 2013 έφυγε από τη ζωή ο Κώστας Γιώτης του Νικολάου σε ηλικία 76 ετών. Γεννήθηκε στη Δορβισιά Αιτωλοακαρνανίας, όμως σε πολύ μικρή ηλικία εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στο Ευπάλιο όπου έζησε έως τα εφηβικά του χρόνια. Αγαπούσε ιδιαίτερα το Ευπάλιο και δεν παρέλειπε συχνά να κάνει αναφορές στην ποδοσφαιρική του ομάδα το ΔΩΡΙΚΟ Ευπαλίου, που τον τίμησε αγωνιζόμενος με την φανέλα του. Ήταν παιδί πολύτεκνης οικογενείας 8 παιδιών. Οι δυσκολίες της μεταπολεμικής Ελλάδος τον οδήγησαν στην Αθήνα προς αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής.

Ο Κώστας Γιώτης (αριστερά) αρχές δεκαετίας του '50 με τη φανέλα του Δωρικού Ευπαλίου, συμπαιχτές με τον αείμνηστο π. Πρόεδρο της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριδας, Γιώργο Κουφάκη (δεξιά) στην επάνω πλατεία που τη χρησιμοποιούσαν για γήπεδο.

Εργάστηκε με ιδιαίτερο ζήλο και σύντομα καταξιώθηκε επαγγελματικά στο χώρο της εμπορίας ηλεκτρικών ειδών. Ήταν δραστήριος, δημιουργικός και με ιδιαίτερη επιμονή και μεθοδικότητα πρωτοστάτησε στην ίδρυση του πρώτου Συνεταιρισμού των εμπόρων ηλεκτρικών ειδών, όπου και διετέλεσε Πρόεδρος επί σειρά ετών. Παντρεύτηκε με τη Σοφία Γιώτη και απέκτησαν δυο κόρες τη Μαρίνα, Χημικό Μηχανικό - Σκηνοθέτη και τη Γεωργία, Γραφίστρια.

Κώστας Βρέττας

Έφυγε στα 74 χρόνια του ο Κώστας Β. Βρέττας και η κηδεία του έγινε στις 30 Μαΐου στον Άγιο Πολύκαρπο Μαλαμάτων. Ήταν ιπτάμενος Μηχανικός στην Ολυμπιακή Αεροπορία. Μετά τη συνταξιοδότησή του ασχολήθηκε με τα δημοτικά και διατέλεσε Αντιδήμαρχος του Δήμου Ευπαλίου για 8 χρόνια. Είχε τρία αδέρφια, τον Πάνο, το Γιάννη και το Γιώργο.

Ευαγγελία Κανέλλου

Έφυγε στις 4 Μαΐου 2013 η Ευαγγελία Κανέλλου και ενταφιάστηκε στο Ευπάλιο στις 7 Μαΐου. Η Ευαγγελία είχε παντρευτεί τον αστυνομικό Παναγιώτη Κανέλλο. Είχαν αποκτήσει τρία παιδιά, το Χρήστο, την Μαρία και τρία εγγόνια το Γιάννη και το Θεμιστοκλή.

Αναστάσιος Μπίτσιος.

Έφυγε τόσο νωρίς και απρόοπτα ο Τάσος, που ακόμα και τώρα δεν μπορούμε να το πιστέψουμε. Από μικρός στη βιοπάλη, έτρεξε, πάλεψε, μόχθησε καταφέροντας να γίνει ένας καλός επαγγελματίας. Όλοι είχαμε φιλοξενηθεί τις τελευταίες δεκαετίες στην ψαροταβέρνα του «Τάσος» στο λιμάνι του Μοναστηρακιού. Γιος του κυρ Θανάση και της κυρά Γεωργίας είχε άλλα τρία αδέρφια, την Αλέκα, την Αρετή και τον Τάκη. Με τη γυναίκα του Χριστίνα Χριστογιάννη έκαναν μια θαυμάσια οικογένεια και απέκτησαν έναν γιο, το Δημήτρη, που εργάζεται στη Ναύπακτο, όπου διέμενε και διαμένει η οικογένεια του Τάσου. Αγαπούσε το Ευπάλιο, ενδιαφερόταν γι αυτό και κάθε τόσο το επισκεπτόταν, να πιει τον καφέ του κάτω απ' τον πλάτανο με τους φίλους του. Καλό ταξίδι φίλε Τάσο.

Π.Ν.Λ.

ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Πρατίνου και Δουρίδος 8 – Αθήνα 11634
www.toefpalio.gr - email: zerv33@yahoo.gr

- ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Ένωση Ευπαλιωτών Δωριδας
- ΕΚΔΟΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Περικλής Ν. Λουκόπουλος 6972-318317 perilouko@yahoo.gr
- ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Λένα Δ. Αναγνωστοπούλου
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Γιώργος Π. Ανδρεόπουλος
- ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ: Ιωάννης Γ. Πριόβολος
- SITE: Κώστας Ν. Ζέρβας
- ΝΕΑ ΔΡΟΣΑΤΟΥ: Μπάμπης Χρ. Αλεξανδρής
- ΑΘΛΗΤΙΚΑ: Τάσος Ν. Τσόλκας
- ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ: Νατάσσα Κ. Πενταγιώτη
- ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Παναγιώτης Κ. Κουφάκης
- ART DIRECTOR: Θωμάς Α. Τσιρόγκας
- ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: Μάκης Γ. Πριόβολος
- ΕΚΤΥΠΩΣΗ: WHO IS WHO - www.wiw.gr Φραντζή 7 - 11743 Αθήνα

Η εφημερίδα μας είναι διαθέσιμη και στο site της Ένωσης www.toefpalio.gr

Πάνος Κουφάκης

Αναλαμβάνουμε καθαρισμούς σπιτιών & κήπων

Και πάσης φύσεως γεωργικές εργασίες

Τηλ. 6978389332

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΦΩΣ στο τούνελ του Παραθάλασσου

Έστειλαν τις συνδρομές τους

Αυγερινού Ξένη	50,00 €
Βαρελάς Γρηγόριος	50,00 €
Γιαννακούρης Δημήτριος	30,00 €
Διαμάντης Δημήτριος του Κων/νου	30,00 €
Ζάχαρης Χαράλαμπος	50,00 €
Καββούρης Δ. Ιωάννης	30,00 €
Καγιά Ρήνα του Κων/νου	15,00 €
Κονιστή-Σοβατζόγλου Χριστίνα	20,00 €
Κουφάκης Παναγιώτης του Αθαν.	10,00 €
Λερικού Μαρία	30,00 €
Λουκοδήμος Δημήτριος	20,00 €
Οικογ. Γιαννακούρη Ζαχαρία	50,00 €
Παπαϊωάννου Νικόλαος	500,00 €
Πριόβολος Αλέξανδρος του Κων/νου	15,00 €
Πριόβολος Παναγιώτης του Βασ.	5,00 €
Πριόβολου Παναγιώτα του Κων/νου	15,00 €
Ρούμπα Γιαννούλα	20,00 €
Σταθοπούλου Πολυξένη του Δημητρίου	20,00 €
Τριανταφύλλου Ιωάννης του Δημητρίου	20,00 €
Τριανταφύλλου Σταύρος 50 δολ.	38,29 €
Χριστόπουλος Δημήτριος	10,00 €

Οι νέοι λογαριασμοί της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωρίδας

Τις συνδρομές σας για την ενίσχυση της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωρίδας και της εφημερίδας ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ μπορείτε να καταθέσετε στις τράπεζες ΕΘΝΙΚΗ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ και από τώρα στο ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ-POSTBANK μέσω των ΕΛΤΑ στους λογαριασμούς της Ένωσης, αναγράφοντας και το όνομά σας.

Ολοκληρώθηκαν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για το έργο αποκατάστασης των πρανών στο δρόμο Μοναστηρακίου - Παραθάλασσου, το λεγόμενο και "τούνελ του Παραθάλασσου", και μπορεί άμεσα να ξεκινήσει.

Επειδή όμως βρισκόμαστε στην καρδιά του καλοκαιριού η Αντιπεριφερειάρχης Φωκίδας Γιώτα Γαζή ζήτησε από τη Δημοτική Αρχή τη θέση της, αν πρέπει να ξεκινήσει τώρα ή αργότερα το έργο, γιατί πρέπει ο δρόμος να κλείσει. Αυτό θα ήταν σε βάρος των λουομένων, των παραθεριστών, των επαγγελματιών και γενικότερα της κυκλοφορίας και όπως ήταν φυσικό η Δημοτική Αρχή απάντησε τα έργα να ξεκινήσουν προς το τέλος Αυγούστου.

Να υπενθυμίσουμε ότι το έργο είχε εγκριθεί και ενταθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων 2012 στην ΣΑΕΠ 066, ως «επείγουσα αποκατάσταση αστοχιών στα πρανή του επαρχιακού δρόμου Μοναστηρακίου - Μανάγουλης» με προϋπολογισμό 2.392.000 ευρώ και πίστωση 100.000 ευρώ για το 2012.

Το έργο δημοπρατήθηκε στις 31 Ιουνίου 2012 από την Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας και επελέγη ο ανάδοχος κατασκευαστής που είναι ο Τεχνικό

Όμιλος Σακελλάρη. Στη συνέχεια το θέμα είχε παγώσει για μερικούς μήνες, λόγω και της οικονομικής κρίσης, και στις 27 Μαρτίου 2013 όπως ανακοίνωσε η Αντιπεριφερειάρχης Φωκίδας Γιώτα Γαζή, το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας, αποφάσισε την αύξηση του προϋπολογισμού κατά 2.392.000 € τα οποία αφορούν έσοδα Δημοσίων Επενδύσεων για το έργο ΣΑΕΠ 066 με τίτλο «Επείγουσα αποκατάσταση αστοχιών στα πρανή του επαρχιακού δρόμου Μοναστηρακίου - Μανάγουλης του δήμου Ευπαλίου».

Όπως έχει επισήμως ανακοινωθεί το έργο αφορά κατασκευή στεγάστρου και τοίχων τύπου βραχοπαγίδας. Η θεμελίωση τόσο του στεγάστρου όσο και του τοίχου που θα πραγματοποιηθεί κατά μήκος του δρόμου, θα γίνει σε πασσάλους, οι οποίοι (τόσο του στεγάστρου όσο και του τοίχου) θα επενδυθούν ώστε να εναρμονίζονται με το φυσικό περιβάλλον, ενώ το στέγαστρο από τη μεριά της θάλασσας θα εδράζεται σε στύλους και θα έχει ανοίγματα που θα επιτρέπουν το φυσικό φωτισμό του.

Η Μανάγουλη απέκτησε Λαογραφικό Μουσείο

Τη Δευτέρα του Πάσχα, πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια του Λαογραφικού Μουσείου της Μανάγουλης. Δημιουργήθηκε από το Λαογραφικό και Περιβαλλοντικό Σύλλογο Μανάγουλης, ύστερα από προσπάθεια 2,5 ετών, πρωτίστως με την εθελοντική εργασία πολλών μελών και φίλων του Συλλόγου-που είναι δυσχερής μεν γενικά, αλλά πολύτιμη και αναγκαία ιδίως στις μέρες μας-και την αρωγή της εκάστοτε Δημοτικής Αρχής..

Στην αίθουσα όπου στεγάστηκε και η οποία προσφέρθηκε από τον Αγροτικό Συνεταιρισμό, εκτίθενται ταξινομημένα συστηματικά και κατά συλλογές αντικείμενα καθημερινής οικιακής χρήσης, εργαλεία δουλειάς, υφαντά, και άλλα δημιουργήματα του λαϊκού πολιτισμού της περιοχής, σε μια προσπάθεια να διασωθεί και να προβληθεί το ντόπιο λαογραφικό στοιχείο, όπως τόνισε ο δραστήριος Πρόεδρος του Συλλόγου, εκπαιδευτικός κ. Κώστας Κουτσόπουλος.

Κατά τον ομιλητή, η ύπαρξη, η συντήρηση, ο εμπλουτισμός του μουσείου με εκθέματα και

η ποικιλότητα αξιοποίησή του είναι πολύ σημαντικές παράμετροι, γιατί "ένα λαογραφικό μουσείο προβάλλει την ταυτότητα μιας κοινωνίας, ενός τόπου. Τα εκθέματά του βοηθούν τον επισκέπτη στην κατανόηση και τη βίωση των εθίμων, της ενασχόλησης, της ντόπιας οικονομίας και των μέσων παραγωγής που χρησιμοποιήθηκαν σε περασμένες εποχές. Καθρεφτίζουν ουσιαστικά το λαϊκό πολιτισμό μέσα

οι πρώτες ύλες, η τεχνονομία, η χρηστικότητα, μαρτυρούν για τους διαθέσιμους πόρους της εποχής του". Έχοντας δε πολυετή εκπαιδευτική εμπειρία και γνωρίζοντας καλά τη σημασία της βιωματικής και ανακαλυπτικής μάθησης, επισήμανε ιδιαίτερα την πρόθεση και το σχεδιασμό ανάπτυξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο συγκεκριμένο χώρο, ώστε οι μαθητές όχι μόνον ως θεατές, αλλά

ότι ο συγκεκριμένος Σύλλογος κάθε καλοκαίρι, επί σειράν ετών διοργανώνει με εξαιρετική επιτυχία στη Μανάγουλη μια λαϊκή γιορτή, τη Γιορτή Καλαμποκιού.

Η επίσκεψη στο μουσείο, για την οποία θα υπάρξει άμεσα σχετική ανακοίνωση, θα γίνεται μετά από συνεννόηση με το Δ.Σ. του Συλλόγου.

Στα εγκαίνια παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος Δωρίδας κ. Γ. Καπετζώνης, ο οποίος στο σύντομο χαιρετισμό του εξήρε τη σημασία αυτής της πρωτοβουλίας, οι Αντιδήμαρχοι Κ. Αντωνόπουλος και Α. Ευσταθίου, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Χ. Τριανταφύλλου και Γ. Λώλος, το Τοπικό Συμβούλιο Μανάγουλης, οι Λ. Αναγνωστοπούλου και Κ. Ζέρβας από την Ένωση Ευπαλιωτών, ο π. Πρόεδρος Ευπαλίου και μέλος του Δ.Σ του Λαογραφικού Μουσείου Ευπαλίου Ν. Ζέρβας, η Γ. Γραμματέας του Δ.Σ. του Λαογραφικού Μουσείου Ευπαλίου Γιάννα Κατσαρού, ο λαογράφος Γ. Ηλιόπουλος, η γνωστή ερμηνεύτρια δημοτικών τραγουδιών Σ. Κολλητήρη κλπ.

από τον οποίο γεννήθηκαν και τον οποίο εκφράζουν. Κάθε ανθρώπινο δημιουργήμα είναι μεν ατομικό έργο, αλλά έχει κοινωνικές προεκτάσεις, γιατί μαρτυρά τις συλλογικές παραστάσεις και αντιλήψεις που επικρατούσαν στην εποχή του. Οι τρόποι κατασκευής, τα διαφορετικά υλικά,

κυρίως ως δημιουργοί να προσεγγίσουν και να "ζήσουν" τη ζωή της κοινότητας πριν από πολλές δεκαετίες, ξεκινώντας την αναζήτηση από τη διαδικασία παραγωγής ενός βασικού αγαθού της περιοχής, του καλαμποκιού. Η επιλογή φυσικά δεν είναι τυχαία, και αξίζει να σημειώσουμε

Εντυπωσίασε και στην Πάτρα ο "Παπαφλέσσας της Δωρίδας"

Με μεγάλη επιτυχία παρουσιάστηκε και στην Πάτρα το βιβλίο του Γιάννη Ηλιόπουλου "Ο Παπαφλέσσας της Δωρίδας" που εξέδωσε η Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας. Πλήθος πολιτών απ' όλη τη Δωρίδα που διαμένουν στην Πάτρα γέμισε την μεγάλη αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Πάτρας και παρακολούθησε με μεγάλο ενδιαφέρον τους ομιλητές.

Ο Πρόεδρος της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωρίδας Περικλής Λουκόπουλος καλωσόρισε όλους και ευχαρίστησε ιδιαίτερα το Σύλλογο Δωριέων Πάτρας που

στήριξε την προσπάθεια, καθώς και το Δικηγορικό Σύλλογο που παραχώρησε την ωραία και μεγάλη αίθουσα, ιδιαίτερα δε τους Ευπαλιώτες δικηγόρους Παπαδόπουλο Τάκη, Αντιπρόεδρο του Συλλόγου και Τσίρη Γιώργο μέλος του Δ.Σ.

Ευχαρίστησε τον καθηγητή Πανεπιστημίου, πρώην πρύτανη Παντείου Πανεπιστημίου Παναγιώτη Τσίρη που αποδέχτηκε την πρόσκληση να είναι ο βασικός ομιλητής στην παρουσίαση του βιβλίου καθώς και τους εκπροσώπους της Δημοτικής Αρχής του δήμου Δωρίδας που παραβρέθηκαν και απηύθυναν χαιρετισμό: τον Αντιδήμαρχο Ανδρέα Ευσταθίου, εκ μέρους του Δημάρχου Γιώργου Καπεντζώνη που την τελευταία στιγμή έπρεπε να παρευρίσκειται την Λαμία σε σημαντική σύσκεψη για προγράμματα του ΕΣΠΑ, και τον επικεφαλής της Μείζονος Αντιπολίτευσης του Δήμου Αναστάσιο Παγώνη.

Ευσταθίου Ανδρέας

(Αντιδήμαρχος Δήμου Δωρίδας)
Σας μεταφέρω το χαιρετισμό του Δημάρχου Γιώργου Καπεντζώνη που έπρεπε να παραβρεθεί σε ειδική σύσκεψη που ορίστηκε την τελευταία στιγμή στη Λαμία και αφορά σημαντικά αναπτυξιακά θέματα για τον Δήμο μας. Θα ήθελα να συγχαρώ

πρώτα πρώτα το Σύλλογο, την Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας, γι' αυτές τις εύστοχες παρουσιάσεις βιβλίων. Πρέπει να τονιστεί, ότι όλες οι εκδηλώσεις που κάνει είναι ωραίες και αξίζει τον κόπο και να τις επαινέσουμε και να είμαστε παρόντες, να τις παρακολουθούμε.

Ο μπάριπα Γιάννης ο Ηλιόπουλος θ' αφήσει μία παρακαταθήκη σ' εμάς τους νεώτερους μ' αυτό το ιστορικό λαογραφικό έργο το οποίο κάνει και ακούραστα συνεχίζει: σήμερα ο «Παπαφλέσσας της Δωρίδας», αύριο κάποιο άλλο. Και θεωρώ ότι και άλλοι σύλλογοι θα τον τιμήσουν και οπωσδήποτε θα τυπώσουν κι άλλα βιβλία, για τα χωριά τους άλλοι, αλλά και γενικότερα για τη Δωρίδα.

Αναστάσιος Παγώνης

(επικεφαλής Μείζονος Αντιπολίτευσης Δήμου Δωρίδας) : Είναι γνωστή σε όλους μας η προσφορά της Εκκλησίας στον αγώνα του 1821. Σήμερα θα μας αναλύσει ο κύριος καθηγητής την προσφορά ενός κληρικού, ο οποίος γεννήθηκε στην Καραύα του

Ευπαλίου, μόνασε στο μοναστήρι της Βαρνάκοβας, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Ο τίτλος του βιβλίου «Παπαφλέσσας της Δωρίδας» θεωρώ ότι δεν είναι τυχαίος, όπως φαίνεται από τα στοιχεία τα οποία παρατίθενται και τα οποία τα παραθέτει πολύ εύστοχα, όχι κάποιος επαγγελματίας ιστορικός, αλλά ένας

τοπικός ιστορικός. Ένας λαογράφος της περιοχής μας ο οποίος έχει δείξει στο παρελθόν πάρα πολλές φορές το ενδιαφέρον του και την αγάπη του και το στενό δεσμό του με την περιοχή του. Κι αυτός είναι ο κύριος Ηλιόπουλος που για μένα είναι ο δάσκαλός μου.

Είναι ο άνθρωπος ο οποίος έχει ασχοληθεί επανειλημμένως με την ιστορία και τη λαογραφία της περιοχής μας.

Είναι ο άνθρωπος στον οποίο η Ένωση Ευπαλιωτών έχει αναθέσει να γράψει ιστορία γι' άλλη μία φορά. Και πιστεύω ότι δε θα είναι η τελευταία. Θα έχει συνέχεια. Γιατί η Ένωση Ευπαλιωτών δεν είναι η μοναδική φορά που παρουσιάζει βιβλία. Έχει μια ιστορική πορεία. Συνεχίζει το έργο της επί σειράν ετών.

Σήμερα θα δούμε την τοπική ιστορία, που πολλοί από εμάς πραγματικά δε γνωρίζουν, αλλά μας ενδιαφέρει άμεσα όλους, γιατί συνδέεται με την ανάδειξη πηγών και πληροφοριών που η ιστορία την οποία διδασκόμαστε δεν προσεγγίζει εύκολα.

Έτσι λοιπόν το βιβλίο «Ο Παπαφλέσσας της Δωρίδας» είναι πάρα πολύ σημαντικό για όλους μας, γιατί εκεί μέσα είναι η παράδοσή μας, η κληρονομιά μας, η συνέχειά μας, η ιστορία και το μέλλον μας. Και από εκεί παίρνουμε και διδάγματα. Γιατί η ιστορία είναι αυτή η οποία μας διδάσκει.

Διονυσία Πανουργιά

(Πρόεδρος Συλλόγου Δωριέων Πάτρας) :

Αγαπητοί συμπατριώτες Δωριείς και αγαπητοί φίλοι από την Πάτρα, έχουμε την ιδιαίτερη χαρά και τιμή να βρισκόμαστε όλοι εδώ σήμερα σε μία ιδιαίτερη για τους Δωριείς και όχι μόνο, περίπτωση, την παρουσίαση του βιβλίου του συμπατριώτη μας και φίλου Γιάννη Ηλιόπουλου, με τίτλο «Ο Παπαφλέσσας της Δωρίδας». Και είναι ιδιαίτερη η χαρά και η τιμή για δύο λόγους.

Πρώτον : γιατί η συγγραφή αυτού του βιβλίου που αποτελεί μία ομολογουμένως αξιόπαινη προσπάθεια, έχει γίνει από ένα συμπατριώτη μας. Και δεύτερον : γιατί αποτελεί μια ολοκληρωμένη

προσπάθεια να φωτιστούν άγνωστες ίσως για το ευρύ κοινό, πτυχές της ιστορίας της ιδιαίτερης πατρίδας μας της Δωρίδας, που όμως αποτελούν σημαντικό κομμάτι της ελληνικής ιστορίας. Γι' αυτό και αυτή η προσπάθεια αυτή του Γιάννη Ηλιόπουλου είναι αξιόπαινη και αξίζει της στήριξης όλων μας.

Το βιβλίο λοιπόν αυτό αναφέρεται κατά κύριο λόγο στη δράση του Δωριέα Ιερομόναχου της Μονής Βαρνακόβης Παρθενίου Ζωγράφου, του καταγόμενου από το χωριό Καραύα όπως προανέφεραν και οι προηγούμενοι.

Ένα χωριό που βρισκόταν πλησίον της Μονής Βαρνάκοβας και από το οποίο σήμερα σώζονται μόνο ερείπια. Πράγματι η συμμετοχή του

Καρυώτη μοναχού ως οπλαρχηγού σε πολλές κρίσιμες μάχες στη Δωρίδα και στην ευρύτερη περιοχή κατά την διάρκεια του μακρόχρονου απελευθερωτικού αγώνα εναντίον των Τούρκων, μας φέρνει στη μνήμη έναν άλλο μοναχό. Το Γρηγόριο Δικαίο. Και παραλλήλως τη ζωή και τις δράσεις των, ομολογώ πως δικαίως του απενεμήθη ο τίτλος του Παπαφλέσσα της Δωρίδας.

Πέρα από τη ζωή και τη δράση του Παρθενίου Ζωγράφου στο βιβλίο αναδεικνύεται και ο σημαντικός ρόλος της Μονής Βαρνακόβης στον υπέρ πάντων αγώνα. Η οποία για μας τους Δωριείς και όχι μόνο, αποτελεί ένα ιερό σύμβολο της χριστιανότητας αλλά και του απελευθερωτικού αγώνα.

Ακόμη, στο βιβλίο αυτό αναδεικνύονται σημαντικές μάχες που διαδραματίστηκαν στη Δωρίδα και στην ευρύτερη περιοχή, οι οποίες μπορεί να μην καθόρισαν απόλυτα τη ροή του αγώνα στην ολότητα του, όμως βοήθησαν σημαντικά στο ξεκαθάρισμα από σημαντικούς θύλακες του εχθρού στην περιοχή και

έτσι αποκτούν ιδιαίτερη αξία για την εξέλιξη ενός τέτοιου αγώνα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η συγγραφή ενός βιβλίου που αναφέρεται σε τοπικά γεγονότα απαιτεί μια ιδιαίτερη επίπονη και μακρόχρονη εργασία, γιατί οι πηγές της τις περισσότερες φορές είναι λίγες και διάσπαρτες. Και ο συγγραφέας θα πρέπει να τις αναζητήσει και να τις εντοπίσει.

Να εξετάσει την εγκυρότητα, να κάνει διασταυρώσεις και τέλος να αποτιμήσει την αξιοπιστία των όσων τα μεταφερόμενα στο βιβλίο να είναι απολύτως έγκυρα και ακριβή. Γι' αυτό το λόγο αξίζουν πολλά και θερμά συγχαρητήρια στο Δωριέα συγγραφέα Γιάννη Ηλιόπουλο για την αξιοθαύμαστη εργασία που σήμερα παρουσιάζεται εδώ στην Πάτρα, ενώπιον ενός ακροατηρίου Δωριέων και Αχαιών. Άλλωστε είναι γνωστός από το πλήθος διηγημάτων, λαογραφημάτων και ιστορικών μελετών που έχει δημοσιεύσει κατά καιρούς και μάλιστα έχει βραβευτεί από την Ακαδημία Αθηνών.

Συγχαρητήρια θα πρέπει να δώσουμε και στην Ένωση Ευπαλιωτών Δωριδας, η οποία σήμερα εδώ εκπροσωπείται από τον πρόεδρό της Περικλή Λουκόπουλο, την Γενική Γραμματέα Έφη Μίχου και τον Αντιπρόεδρο Γιάννη Πριόβολο, για την πλούσια εκδοτική της δραστηριότητα αλλά και για την αρωγή που παρέχει σε Δωριείς συγγραφείς για την έκδοση των συγγραμμάτων τους

Παναγιώτης Τσίρης

(καθηγητής, πρώην Πρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου):

Με μεγάλη χαρά δέχτηκα την πρόταση του προέδρου της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριδας Περικλή Λουκόπουλου, να παρουσιάσω το έργο του Γιάννη Ηλιόπουλου, Παρθένιος Ζωγράφος ο από Καρυών, 1789-1850, «Ο Παπαφλέσσας της Δωριδας».

Πρόκειται για μια ενδιαφέρουσα ιστορική και λαογραφική έρευνα του δασκάλου Γιάννη Ηλιόπουλου για τον αγωνιστή καλόγερο της Παναγίας Βαρνάκοβας. Ο Γιάννης Ηλιόπουλος ή Γιάννος Ζοργιάννος είναι μέλος της Εταιρείας Φωκικών Μελετών και της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών.

Έχει δημοσιεύσει πλήθος διηγημάτων, λαογραφημάτων και ιστορικών μελετών. Έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με τη λαογραφία της Δωριδας, εκδίδοντας πολλές λαογραφικές συλλογές που έχουν βραβευτεί από την Ακαδημία Αθηνών. Το βιβλίο αποτελεί μία έκδοση της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριδας και αυτό έχει μεγάλη σημασία για την περιοχή

μας και την ανάδειξη του πλούσιου πνευματικού υλικού που διαθέτει.

Αποτελεί μία αξιόπαινη προσπάθεια της Ένωσης και χρήζει συμπαράστασης και ενίσχυσης και ελπίζω να έχει συνέχεια. Για το λόγο αυτό όλοι οι Δωριείς πρέπει να συνδράμουν τις εκδόσεις αυτές με κάθε μέσο.

Το βιβλίο αποτελείται από πέντε

κεφάλαια. Τα τρία πρώτα αναφέρονται στο ιστορικό μοναστήρι και σύμβολο της περιοχής μας, της Παναγίας Βαρνάκοβας, με βιογραφικές αναφορές του Παρθένιου Ζωγράφου ενώ τα δύο επόμενα στις ιστορικές μάχες της επανάστασης του 1821 στη Δωριδα, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύεται η ιστορική μορφή του Παρθένιου Ζωγράφου και περιγράφεται λεπτομερώς η συμμετοχή του σ' αυτές. Το πέμπτο, τέλος, κεφάλαιο, αναφέρεται στην πολυποικίλη προσφορά του Παρθένιου Ζωγράφου μετά τον αγώνα της Εθνικής Παλιγγενεσίας.

Η Βαρνάκοβα ή Βερνικόβα ή Βερνικό, ιδρύθηκε σύμφωνα με την κτητορική επιγραφή το έτος 1077 επί της Βασιλείας του Βυζαντινού Αυτοκράτορα Μιχαήλ Ζ' Δούκα ή Παραπινάκη, 1071-1078 και επί του Οικουμενικού Πατριάρχη Κοσμά του Α' του Ιεροσολυμίτη 1075-1081.

Ο συγγραφέας μας περιγράφει την περιοχή του μοναστηριού από προσωπική του εμπειρία.

Οι Καρυώτες έμειναν στον τόπο τους μέχρι τη μετεπαναστατική περίοδο οπότε και άρχισαν σταδιακά από το 1864 να κατεβαίνουν προς το σημερινό Ευάλιο. Ο Παρθένιος Ζωγράφος γεννήθηκε στις Καρυές το έτος 1789 ή το ορθότερο, το έτος 1779. Κατά το συγγραφέα δεν υπάρχουν πληροφορίες για την

οικογένειά του αλλά ούτε είναι γνωστό και το βαφτιστικό του όνομα. Έτσι έμεινε γνωστός με το θρησκευτικό του όνομα.

Ο Παρθένιος προσκολλήθηκε στο δυναμικό του μοναστηριού σε ηλικία 11 ετών και το 1800 ήταν κοπέλι, δηλαδή υπηρέτης και μαθητευόμενος καλόγερος. Κατά τις πηγές του μοναστηριού, ο Παρθένιος πέθανε στα 1850 σε ηλικία 71 ετών. Κατά την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης το 1821 ο Παρθένιος ήταν 32 ετών, γνώστης της όλης οικονομικής κατάστασης του μοναστηριού και της δυναμικής πολεμικής προπαρασκευής της περιοχής, καθώς και των σχεδίων της επαναστατικής δράσης στην ευρύτερη περιοχή υπό τις εντολές των διερχόμενων φιλικών και των καπεταναίων της περιοχής Σκαλτοσδήμου και Αποκορίτη. Έτσι, ο Παρθένιος Ζωγράφος βρέθηκε επικεφαλής ενός Βαρνακοβίτικου Πολεμικού Σώματος 100 πολεμιστών με το οποίο συμμετείχε στις μάχες της περιοχής καθόλη τη διάρκεια του επαναστατικού αγώνα.

Σημαντικό σταθμό της ζωής του Παρθένιου αποτέλεσε κυρίως η συμμετοχή του στη μάχη της Καλιακούδας κατά του Σκόδρα Πασά... Μετά τη μάχη αυτή η φήμη του εξαπλώθηκε σε όλη τη χώρα και παρομοιάστηκε με εκείνη του Παπαφλέσσα. Στο μοναστήρι της Βαρνάκοβας βρήκε ο Παρθένιος το κατάλληλο περιβάλλον να μυηθεί στην κλέφτικη ζωή, να καταλύσει σε γιατάκια κλεφτών κι αρματολών, να περιδιαβαίνει με ασφάλεια και να γνωρίσει από κοντά κάθε δυσπρόσιτο μέρος της περιοχής.

Ο Παρθένιος μυήθηκε στα ιδεώδη της Φιλικής Εταιρείας... Ο οπλαρχηγός Τριαντάφυλλος Αποκορίτης χαρακτηρίζει τον Παρθένιο όχι μόνο πειθαρχικό στρατιώτη και γενναίο πολέμινο, αλλά και ότι διέθεσε και τις προσωπικές του οικονομικές δυνατότητες για τρόφιμα και πολεμοφόδια.

Κατά την έναρξη του αγώνα ο Παρθένιος Ζωγράφος συμμετείχε με τους άνδρες του στις πρώτες μάχες σε Ναύπακτο και Αντίρριο.

Ο Παρθένιος και το Σώμα του συμμετέχουν στη μάχη της Αγάθωνος με τις δυνάμεις του Δράμαλη, στη μάχη της Καλιακούδας στην Ευρυτανία, και στη μάχη της Άμπλιανης. Το πέμπτο έτος της επανάστασης ο Παρθένιος Ζωγράφος κάτω από τις οδηγίες του Τριαντάφυλλου Αποκορίτη μάχεται συνεχώς σε ολόκληρη τη Δωριδα. Το έκτο έτος της επανάστασης συμβαίνει στο Ολοκαύτωμα της Μονής της

Βαρνάκοβας. Κι εκεί ήταν παρών ο Παρθένιος με τους άντρες του και τη νύχτα της 25ης προς την 26η Μαΐου 1826 επιχείρησαν ηρωική έξοδο αιφνιδιάζοντας τους Τούρκους και κατέφυγαν στις θέσεις του Σκαλτοσδήμου. Ο Παρθένιος ήταν παρών και στη μάχη της Αράχοβας, το Νοέμβριο του 1826 πολεμώντας το Μουσταφά μπέη.

Το έβδομο έτος της επανάστασης και μετά τις επιτυχίες του Καραϊσκάκη στην περιοχή της Δωριδας, οι Λιδωρικιώτες υπό τους Σιαφάκα και Καλύβα επιχειρούν στην περιοχή της Βαρνάκοβας. Κι εκεί το Βαρνακοβίτικο Πολεμικό Σώμα του Παρθένιου συμμετέχει στις επιχειρήσεις στη Γραμμική Οξιά, στην Παπαδιά και στη Βαρνάκοβα.

Το ένατο έτος της επανάστασης τέλος, ο Παρθένιος συμμετείχε στην ανακατάληψη του Κάστρου της Ναυπάκτου στις 18 Απριλίου 1829.

Αυτή ήταν, κυρίες και κύριοι, η πλούσια δράση του Παρθένιου.

Τις πληροφορίες αυτές, εν πολλοίς άγνωστες, μας δίνει με το βιβλίο του ο Γιάννης Ηλιόπουλος, φωτίζοντας μία εξέχουσα προσωπικότητα της Δωριδας. Με γραπτές μαρτυρίες αναδεικνύεται η ηρωική αυτή μορφή και μέσω αυτής η ηρωική Δωριδα. Ο ρόλος της στην επανάσταση του 1821 ήταν σημαντικός όπως σημαντική ήταν και η συνεισφορά της στην ανεξαρτησία του έθνους.

Και γι' αυτό η προσπάθεια του Γιάννη Ηλιόπουλου είναι αξιόπαινη.

Ο γλαφυρός τόνος της διήγησης καθιστά το βιβλίο ευανάγνωστο.

Γιάννης Ηλιόπουλος

(συγγραφέας του βιβλίου):

Αγαπητοί μας πατριώτες, να ευχαριστήσουμε πρέπει πρώτα τους ομιλητές μας, τον κύριο Τσίρη και την κυρία Πανουργιά, γιατί πρόθυμα τα περιεχόμενα στο βιβλίο. Μεταφέρθηκαν νοερά στα δοξασμένα και ηρωικά χρόνια της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας και με ωραίο και γλαφυρό τρόπο μας παρουσίασαν εδώ τις κριτικές τους απόψεις.

Ύστερα θα πρέπει να είμαστε ευγνώμονες προς το Δ.Σ. της Ένωσης Ευπαλιωτών, που γνωρίζοντας τις ιστορικές μαρτυρίες τις αναφερόμενες

στην ηγετική φυσιογνωμία και τις μαχητικές ικανότητες του αγωνιστή καλόγερου της Ιεράς Μονής Παναγία η Βαρνάκοβα κατά την περίοδο του μεγάλου αγώνα της λευτεριάς μας 1821-1829, με πολλή αγάπη και πραγματικό σεβασμό προς αυτό τον ένδοξο ήρωα Παρθένιο Ζωγράφο, τις παρουσιάζει στους πατριώτες

με επίσημο και έγκυρο τρόπο με την κυκλοφορία αυτού εδώ του καλαίσθητου βιβλίου.

Και φυσικά πρέπει να ευχαριστήσουμε το Δικηγορικό Σύλλογο Πατρών που είχε την ευγενή καλοσύνη και την πολιτιστική ευαισθησία να μας παραχωρήσει την οργανωμένη αίθουσα του όπου τώρα αναφερόμαστε στην ιστορική έκδοση της Ένωσής μας. Όπως ιδιαίτερα οφείλουμε να προσέξουμε την εποικοδομητική εδώ παρουσία ομολογία της διοίκησης της κοινωνικής ζωής των Δωριέων.

Των Δημαρχιακών, δηλαδή, Αρχών. Που σήμερα εκπροσωπούνται από τον αντιδήμαρχο Δωριέων τον κύριο Ευσταθίου, λόγω απουσίας του αγαπητού μας δημάρχου Γιώργου Καπεντζώνη αλλά και της προηγούμενης δημοτικής αρχής των Ευπαλίων με την εδώ παρουσία του εξαιρετικού δάσκαλου, κυρίου Τάσου Παγώνη, αγαπημένου των πρώτων,

των άλλοτε ποτέ μαθητών μου. Τους ευχαριστούμε.

Μετά από αυτή εδώ τη μικρή αλλά πρέπουσα και οφειλόμενη τιμητική αναφορά προς τους συντελεστές της αποψινής μας πνευματικής συνεργασίας, τώρα στο προκείμενο.

Εν συντομία βέβαια! Γνωστοί οι στίχοι του ποιητή που μας λένε : «σ' αυτό τον τόπο που έχω πατήσει, με το βελόνι αν σκάψεις,

αίμα θα βγάξει χριστιανού και ήρωα θα ξεθάψεις».

Από το λόφο της αετοφωλιάς, ο δάσκαλος έδειχνε στα παιδιά του, εκεί δα στις μεγάλες θερμές πηγές της Μαντήλωσ, τα ερείπια του μοναστηριού των Θέρμων, του πρώτου ολοκαυτώματος του αγώνα του 1821. Όταν η μαθητριά Βασιλικούλα τον διέκοψε για να του δείξει του Χατζάρα την ελιά. Κι ο μικρός Πετράκης της Έλενας το δέντρο. Το αντικριστό με το Μοραϊτικό Χελμό. Έτοιμο και το μεσαιωνικό πυρείο και οι αγώνες για τη λευτεριά!

Γιατί αυτός εδώ ο τόπος δεν ελευθερώθη με παραμύθια αλλά με αγώνες και θυσίες, μας θυμίζει ο Δωριέας ήρωας Γιάννης Μακρυγιάννης.

Η έρευνα λοιπόν του τόπου μας από ιστορική και λαογραφική άποψη, μας ανέβασε στα μεσαιωνικά χωριά της Καρυάς. Μας σκαρφάλωσε στην

απότομη βραχοσπηλιά του Οσίου Αρσένη, του ιδρυτή της Ιεράς Μονής Βαρνάκοβας. Που τα αρχεία της μας έδωσαν πολύτιμες ιστορικές πληροφορίες.

Από εκεί ξεκίνησε και η μελέτη και έρευνα πολλών συγγραφέων δραστήριων και εκλεκτών συμπατριωτών μας. Μα κι άλλων ερευνητών της τοπικής ιστορίας των χρόνων του 1821.

Τα επίσημα ιστορικά αρχεία του ελληνικού κράτους είχαν φυλαγμένες πολύτιμες πληροφορίες και απλόχερα μας τις πρόσφεραν, για να μην ξεχνάμε και τη μέγιστη προσφορά προς την ιστορία της πατρίδας μας, του Επαχτίτη Γιάννη Βλαχογιάννη.

Όλες οι μαρτυρίες κωδικοποιήθηκαν και μπήκαν σε μια χρονολογική σειρά.

Γραπτές μαρτυρίες. Διασταυρωμένες και επίσημα επιβεβαιωμένες. Που μας μιλάνε για τις ατέλειωτες θυσίες των προγόνων μας στο βωμό της λευτεριάς των Ελλήνων. Για τη δράση του ένδοξου ήρωα Παρθένιου Ζωγράφου, καλόγερου της Βαρνάκοβας, του Παπαφέσσα της Δωρίδας.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΖΕΡΒΑ

Μερσαήρ, Μερσαήρ

“Ο Μάιος ήταν ο μήνας σου...”

αρχίζει ένα από τα ποιήματα του νέου ποιητικού έργου του Αντώνη Ζέρβα (εκδόσεις Μελάνι), η παρουσίαση του οποίου έγινε στις 26 Μαΐου 2013 στο φιλόξενο χώρο του περιοδικού “Αρδην” στο κέντρο της Αθήνας. Τίτλος του “Μερσαήρ, Μερσαήρ: Ειρμίο νεκρώσιμοι”. Η εικαστική παρέμβαση στο εξώφυλλο και το οπισθόφυλλο είναι έργο της Τατίτας Ζέρβα.

Η εκδήλωση έγινε σε μια συγκινησιακά φορτισμένη ατμόσφαιρα, αφού ήταν κατά κάποιο τρόπο το μνημόσυνο της Μέρης, ένα χρόνο μετά την

αναχώρησή της. Όπως επισήμανε στον πρόλογο του ο Α. Ζέρβας “πρόκειται για ένα σπονδυλωτό, μακροσκελές μοιρολόι.....για ένα βιβλίο πένθους που άρχισε να γράφεται τον Δεκέμβριο του 2011, όταν η Μέρη μπήκε για τελευταία φορά στο νοσοκομείο.

.....Χωρίζεται σε τρία μέρη, υπό την επιγραφή το μέλημα τώμον, δηλ. «το δικό μου μέλημα», από ένα στίχο της ερωτικής Σαφούς. Το Α' μέρος επωνομάζεται «Το Αντάρτικο» και αναφέρεται στις ιδιάζουσες σχέσεις των δύο εραστών που πάσκιαν να μείνουν εραστής σε πείσμα της θεσμισμένης κοινωνίας. Διότι σε μια κοινωνία χωρίς

Θεό, όπως η δική μας, ο Ερωτας είναι το μόνο ιερό που μας απομένει, το μόνο απόλυτο που όμως αποβαίνει τραγικά αδιέξοδο, αφού οι εραστής είναι εξ ορισμού θνητοί.

Το Β' μέρος με τον τίτλο «Σαν Αγία», εξιστορεί με πολλές παραβολές το ποίον του εσωτερικού ανθρώπου. Και το Γ' μέρος, «Το Κλάμα», είναι τα κατεβατά της προσωπικής οδύνης εκείνου που έμεινε. Ακολουθεί ένας Επίλογος με ένα Επίμετρο.....

Το πρώτο μου βιβλίο, συνέχισε ο Α. Ζέρβας, Η Ανάσταση της Κυρά Τσίνης, Κατοτανιώτης 1983, τέλειωνε με έναν ύμνο στη Μερσαήρ, όπως

αποκαλούσα τη Μέρη, ήτοι «Ο αήρ της Μέρας» και που την ταύτιζα με την ίδια την Ελλάδα. Τριάντα χρόνια μετά, ακριβώς 30 χρόνια μετά, Μερσαήρ είναι το μοιρολόι μου”.

Ακολούθησε η ανάγνωση που κατασυσκίνησε το ακροατήριο. Κανείς δεν ήθελε να φύγει, όπως συμβαίνει στις περισσότερες εκδηλώσεις. Προσφέρθηκαν αναψυκτικά και λευκό κρασί σε μια ατμόσφαιρα πραγματικά αναστάσιμη, όπως έγραφε ο Αντώνης Ζέρβας λίγες μέρες πριν στο κυριακάτικο άρθρο της Καθημερινής, Ευπάλιο Δωρίδος, Μ. Παρασκευή 2013.

ΑΡΘΡΟ

Ευπάλιο Δωρίδος, Μεγάλη Παρασκευή 2013

Άρθρο του Αντώνη Ζέρβα στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Όσοι τη Μ. Εβδομάδα εξόρμησαν από την πρωτεύουσα για την εορτή του Πάσχα, και ήταν πολυάριθμοι, αν κρίνω από το χωριό του πατέρα μου που έμοιαζε περισσότερο με καλοκαιρινό θέρετρο παρά με ανοιξιάτικο προορισμό, θα ένιωσαν φαντάζομαι για μια ακόμη φορά το παράδοξο των σύγχρονων καιρών: μόνο οι θρησκευτικοί εορτασμοί εξακολουθούν να γεννούν γνήσιο αίσθημα συλλογικής χαράς γιατί, περιέργως, τότε μόνο νιώθεις πως έχει μεγαλύτερη βαρύτητα από πού έρχεται παρά το πού πηγαίνεις!

Η κατάμεστη πλατεία του χωριού κάτω από τους δίδυμους αρχαιοπρεπείς πλατάνους της ακούσε από τις αφηγήσεις και τα καλαμπούρια των παλαιών

που δυστυχώς πλέον ανήκουν ως επί το πλείστον στη γενιά μου. Το απογευματάκι, οι κατανυκτικοί ψαλμοί του πατροπαράδοτου πένθους θα τύλιγαν με τη γλυκύτητά τους το ολάνθιστο και ήρεμο τοπίο. Στη Μαντήλω, που είχε κατεβάσει νερά, όπως τότε που ήμασταν μικροί, κόαζαν όλη νύχτα τα βατράχια. Και προς τα ξημερώματα, μια κουρούνα έσκουζε με τη ρουμελιώτικη φωνίτσα της «ουσκούρ,ουσκούρ» (γαλλιστί βοήθεια). Ναι και η φύσις α π ο κ α ρ α δ ο κ ε ι την ανάσταση, φ ω ν ά ζ ο ν τ α ς βοήθεια!

Όσο κι αν φωνασκούμε όμως, λίγα πράγματα μένουν από τη γνήσια πίστη και ακόμη λιγότερα από τις λιτές και μετρημένες κοινωνίες που θεμελιώνε. Ο συνेतός άνθρωπος ξέρει ότι, παρά τη νοσταλγία που τον κάνει να τρέχει στα χωριά και τις εξοχές για να γιορτάσει την Ανάσταση, ποτέ δεν

θα είναι στο ύψος του θεολογικού νοήματος της μεγάλης εορτής. Ο Χριστός

όπως. Η αληθινή ζωή του Χριστού πατάει τη φυσική της νεκρώσεως και του θανάτου.

«Οποιος βλέπει πρόσωπο θεού, που 'ναι η ίδια η ζωή, πρέπει να πεθάνει», έγραφε τη Μ. Παρασκευή του 1713, ο Εγγλέζος με τα φυσικά ποιητής John Donne, υποχρεωμένος να ταξιδεύει προς τα δυτικά την ημέρα που η καρδιά του ήταν όλη στραμμένη προς την ανατολή της Ανάστασης. Η πίστη μπορεί να ενδιαφέρει ακόμη ως προσωπικό βίωμα, διότι η πίστη δεν είναι, ούτε ποτέ ήταν, εύκολο πράγμα. Αλλά το κοινοτικό ήθος δεν νοιάζεται και πολύ για την ατομική πίστη, επειδή ακριβώς δεν αντιλαμβάνεται το άτομο με τον τρόπο του σπουδαίου Εγγλέζου ποιητή, ο οποίος ξέρει να παίρνει απόσταση για να κατανοήσει με σπαρακτική ειλικρίνεια τη σχέση του με την πίστη. Και

επειδή ακριβώς η ιδιωτική πίστη δεν έχει μεγάλη πέραση στη γλώσσα μας, γι' αυτό μένουν τόσο ζωντανές ακόμη οι θρησκευτικές εορτές στον τόπο μας που κατά τ' άλλα είναι πλέον απολύτως εκκοσμικευμένος.

Ποιο μπορεί να είναι το πνευματικό νόημα της Αναστάσεως σήμερα για μας τους πολλούς που δεν διαθέτουμε ίσως το σπάνιο δώρο της πίστης, πλην νιώθουμε, τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, το παμπάλαιο πένθος των παλαιών για την αληθινή ζωή και επαναλαμβάνουμε τις ευυχίες μιας λησμονημένης προσδοκίας; Ανάσταση, σκεπτόμουν, ένα πράγμα μπορεί να σημαίνει σήμερα: ότι δεν πρέπει να αποδίδουμε και μεγάλη αξία στη ζωή και τις υποσχέσεις της, αν θέλουμε να ζήσουμε καλά, όσο θα ζήσουμε. Οτι η πιο θανάσιμη αρρώστια είναι η σύγχρονη «μελλοντοπάθεια» και ότι το μέλλον, πηγή κάθε δυστυχίας κατά την πανάρχαια σοφία, είναι κατάρα ως σύστημα προόδου, κυρίως όταν αφηρόμαστε να πιστέψουμε πως θα ευτυχήσουμε, αλλάζοντας τα πάντα.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΙΣ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ ΚΑΙ...

ο Εκπολιτιστικός Ευπαλίου... στις επάλξεις

Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ευπαλίου στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος στις 5 Ιουνίου, πρωτοπόρος όπως είναι τον τελευταίο καιρό, πήρε την πρωτοβουλία, οργάνωσε και δημιούργησε μια μεγάλη ομάδα καθαριότητας. Τα μέλη του μαζί με τους δασκάλους και τα παιδιά του Δημοτικού σχολείου Ευπαλίου, μεταφέρθηκαν στο Παραθάλασσο και καθάρισαν την παραλία.

Τα παιδιά έδειχναν υπερήφανα και απολάμβαναν το έργο τους, αφού το καλοκαίρι θα απολαμβάνουν τα μπάνια τους σε μια καθαρή παραλία. Την όλη προσπάθεια στήριξε και ο Δήμος Δωρίδας προσφέροντας τα απαραίτητα υλικά όπως γάντια, σακούλες, νερά κλπ.

Αυτές οι πρωτοβουλίες που παίρνει ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος αξίζουν πράγματι να επαινεθούν και γεμίζουν όλους με ικανοποίηση και αισιοδοξία.

Πάσχα Ευπαλιών...

Από νωρίς την Μεγάλη Εβδομάδα άρχισαν να καταφθάνουν οι Ευπαλιώτες της διασποράς στο Ευπάλιο για να γιορτάσουν το Άγιο Πάσχα.

Έτσι από την Μεγάλη Παρασκευή δεν υπήρχε σπίτι σχεδόν που να μην είναι ανοιχτό και πλατείες, μαγαζιά και καφενεία άρχισαν να γεμίζουν. Πολλοί παρακολουθήσαν την περιφορά του Επιταφίου στον Αϊ-Γιώργη, άλλοι στα γειτονικά Μοναστήρια και άλλοι πιο ... κοσμοπολίτικα στο λιμάνι της Ναυπάκτου.

Στο Ευπάλιο η περιφορά του Επιταφίου από την εκκλησία στην κεντρική πλατεία Καρυάς και επιστροφή από την είσοδο του Μαρκάτου ήταν κατανυκτική κάτω από τους ήχους κλασικής μουσικής που έδινε ένα πραγματικό άλλο χρώμα στην ατμόσφαιρα.

Οι δρόμοι που πέρασε ο επιτάφιος και η πλατεία είχαν ανάλογα στολιστεί από τα παιδιά του Εκπολιτιστικού Συλλόγου με

Συνέχεια στη σελ. 10

...βουμελιώτικο Πάσχα

Πάσχα Ευπαλίων με γλέντι στην πλατεία

φαναράκια καθώς και με κεράκια, που όπως κάθε χρόνο προσφέρει ο επιχειρηματίας Χρήστος Παπαϊωάννου.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στο τμήμα ζωγραφικής των παιδιών του Εκπολιτιστικού με τις ωραίες ζωγραφικές με αυγά που στόλισαν στύλους από φανοστάτες και κορμούς δένδρων.

Η Ανάσταση γιορτάστηκε όπως πάντα στην ανατολική πλευρά του Αϊ Γιώργη με την παρουσία εκατοντάδων Ευπαλιωτών και φίλων τους, κάτω από τις κωδωνοκρουσίες, τα βαρελότα και τα πυροτεχνήματα που αυλάκωναν τον ουρανό του Ευπαλίου, ενώ αντιβούσαν οι κρότοι στην κοίτη της Μαντήλης.

Από νωρίς την ημέρα του Πάσχα άρχισαν σε δεκάδες αυλές να υψώνονται καπνοί αφού είχε ήδη ξεκινήσει η διαδικασία του ψησίματος. Σε όλες σχεδόν τις αυλές και από γειτονιά σε γειτονιά αντήχουσαν φωνές, τραγούδια, ήχοι κροτίδων.

Ένα Πάσχα πέρα για πέρα ρουμελιώτικο με όλα τα ήθη και έθιμα. Ο συνεργάτης –φωτογράφος της εφημερίδας μας Σπύρος Πριόβολος άρχισε να φωτογραφίζει και να αποτυπώνει όλες αυτές τις ωραίες στιγμές του ψησίματος και του γλέντιού. Δεν προλάβαινε όμως όπως ήταν φυσικό να περάσει απ' όλες τις αυλές γιατί όπως χαρακτηριστικά είπε και ο ίδιος θα ήθελε δύο μέρες να φωτογραφίζει. Μερικές χαρακτηριστικές από τις φωτογραφίες αυτές παρουσιάζουμε.

Το απόγευμα της Κυριακής του Πάσχα είχαμε την Αγάπη και την περιφορά της εικόνας του Αϊ-Γιώργη και στη συνέχεια το παραδοσιακό γλέντι στην κεντρική πλατεία Καρυάς που οργάνωσε ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ευπαλίου, η Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας με τη συνδρομή της Δημοτικής Αρχής.

Το γλέντι κράτησε μέχρι πρωίας σε μια γεμάτη πλατεία από Ευπαλιώτες, Δωριείς και φίλους επισκέπτες.

Μερικές φωτογραφίες για όλα τα παραπάνω δρώμενα, δίνουν πανέμορφα αυτές της στιγμές, που για να αποτυπωθούν όλες όσες κατέγραψε ο φακός του Σπύρου Πριόβολου θάηθεπε να αφιερώσουμε τις σελίδες από δύο-τρεις εφημερίδες!

1

1 Η αγάπη τους για τις μηχανές και όπως λένε οι ίδιοι στο "ταξίδι της ζωής" σημασία έχει η απόλαυση της διαδρομής, τους οδήγησε να δημιουργήσουν το ΦΙΛ. ΜΟΤ.Ε (ΦΙΛΟΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΙΣΤΕΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ). Έτσι συγκεντρώθηκαν όσοι Ευπαλιώτες έχουν μεγάλες μηχανές και πραγματοποίησαν την πρώτη τους βόλτα. Την Κυριακή 19 Μαΐου 2013 με εκκίνηση από την Πλατεία Καρυάς του Ευπαλίου πραγματοποίησαν την πρώτη τους εξόρμηση και έκαναν τον γύρο της Λίμνης του Μόρνου. Απόλαυσαν την φύση και την "ελευθερία" που δίνει η μηχανή. Όσοι είστε φίλοι της μηχανής μπορείτε να μπειτε στην παρέα του καθώς και να μαθαίνετε τα νέα τους από το site που έχουν πληκτρολογώντας: ΦΙΛΟΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΙΣΤΕΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ. Τους ευχόμαστε ευχάριστα και ασφαλή ταξίδια.

2 Μια πανέμορφη εκδήλωση έγινε στις 29 Μαΐου στο Βρεφονηπιακό Σταθμό Ευπαλίου με πρωταγωνιστές τα 14 πιτσιρικάκια του Σταθμού. Θέμα της εκδήλωσης «πολιτιστικές διαδρομές στις γειτονιές του χθες» με συντονίστρια και δημιουργό την νηπιαγωγό Χρυσούλα Νταουσάνη. Γονείς και παππούδες των παιδιών έμειναν κατενθουσιασμένοι με την πρωτοποριακή για μπόμπιρες εκδήλωση και το έδειχναν συνεχώς. Παραβρέθηκαν μεταξύ άλλων ο Παπα-Δημήτρης του Ευπαλίου, ο επικεφαλής της Μείζονος Αντιπολιτευσής του Δήμου Τάσος Παγώνης, η Πρόεδρος του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Ευπαλίου Ντίνα Καραγεωργοπούλου, ο τ.Δ/ντής του Δημοτικού Σχολείου Κώστας Βοΐλης και ο Αντιπρόεδρος της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριίδας Γιάννης Πριόβολος.

3 Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος αποφάσισε να επιλέξει ως εκπρόσωπο του στην Εκτελεστική Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Χημικής Μηχανικής τον Ευπαλιώτη Αλέξη Αθανασόπουλο. Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία ιδρύθηκε το 1953, εκπροσωπεί 39 χώρες και πάνω από 100.000 χημικούς μηχανικούς και εδρεύει στην Φρανκφούρτη της Γερμανίας. Ο Αλ. Αθανασόπουλος

είναι Χημικός Μηχανικός του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, μέλος του Δ.Σ. των Ελληνικών Πετρελαιοειδών Ελλάδος, ως εκπρόσωπος των εργαζομένων, π. Αντιπρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Μηχανικών. Εργάζεται στα Ελληνικά Πετρέλαια από το 1994. Την περίοδο 2004 - 2007 έχει διατελέσει Πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Εργαζομένων στα Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛΠΕ).

4 Μια λαϊκή παροιμία λέει ότι "το μήλο κάτω απ' τη μηλιά θα πέσει". Όλοι λίγο - πολύ γνωρίζουμε τον Κώστα Διαμαντόπουλο, αστυνομικό στο επάγγελμα, αλλά πολυμήχανο... "Κουρκούρα"! Ποιος δεν έχει ζητήσει την συμβουλή του και βοήθεια για κάποιο θέμα, ηλεκτρονικό, ηλεκτρολογικό, υδραυλικό, κομπούτερ, ψυκτικό, τηλεόρασης, αυτοκινήτου κ.ά και δεν έχει δώσει λύση στο πρόβλημα που τον απασχολεί. Αυτό τον καθιστά πανελλήνια ανεπανάληπτο. Ε μάλλον ο "τζούνιερ Κουρκούρας" δηλαδή ο γιος του Σπύρος Διαμαντόπουλος φαίνεται σύντομα να τον ξεπερνά παρ' ότι ακόμα μαθητής σχολείου και μάλιστα πολύ καλός. Πρόσφατα στο ποδηλατάκι του έβαλε μηχανή που ο ίδιος κατασκεύασε και τόκανε ... μοτοποδήλατο, ο αθεόφοβος. Κι επειδή κάποιοι στην πλατεία ενοχλούνταν με το θόρυβο που έκανε όταν βολτάριζε, κατόρθωσε και το τούβαλε και σιγαστήρα-εξάτμιση! Κουρκούρα τον Τζούνιερ Κουρκούρα, σύντομα θα τον... συμβουλευέσαι!

5 Αποδεικνύοντας για άλλη μια φορά την κοινωνική του ευαισθησία αλλά και την αγάπη του για τα παιδιά το ανώνυμο ζευγάρι από το Πευκάκι Ευπαλίου, δώρισε στο Δημοτικό Σχολείο Ευπαλίου καινούργια και πλήρη μικροφωνική εγκατάσταση, που μπορεί να αξιοποιηθεί ποικιλοτρόπως. Ευχαριστήρια επιστολή στο δωρητή απηύθυνε το διδακτικό προσωπικό του Δημοτικού σχολείου, επισημαίνοντας ότι "αυτή η ενέργεια στηρίζει την προσπάθεια του παιδαγωγικού έργου και την αρτιότερη λειτουργία του σχολείου, γεγονός που συμβάλλει στην πολύπλευρη ανάπτυξη των μαθητών και αντανακλάται και στη ζωή της τοπικής κοινωνίας".

2

6 Η κωμωδία του Αριστοφάνη "Ορνίθες" παρουσιάστηκε από τη Θεατρική ομάδα του 4ου Γυμνασίου Κερατσινίου στο Πολιτιστικό Κέντρο "Μελίνα Μερκούρη" στο Κερατσίνι, παρουσία της Δημοτικής Αρχής Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Σχολικών Συμβούλων, της εκπαιδευτικής κοινότητας της πόλης και πλήθους γονέων και παιδιών.. Οι μικροί πρωταγωνιστές απέδωσαν με πολύ κέφι αλλά και σεβασμό το κείμενο του κλασικού κωμικού ποιητή και δίκαια απέσπασαν το θερμό χειροκρότημα των θεατών, που δικαίωσε την προσπάθεια που έκαναν από τον Οκτώβρη. Υπεύθυνη για την επιλογή, το συντονισμό, τη διδασκαλία της ομάδας, τη μουσική επένδυση και τη σκηνοθεσία της παράστασης ήταν η κ. Λένα Αναγνωστοπούλου, έχοντας και τη συνδρομή κι άλλων συναδέλφων του σχολείου, όπου ήταν απαραίτητο.

3

4

7 Ε ν η μ ε ρ ω τ ι κ ή εκδήλωση για τις προοπτικές καλλιέργειας των αρωματικών φυτών και ιδιαίτερα της Στέβιας διοργανώσαν με επιτυχία ο Λαογραφικός Περιβαλλοντικός Σύλλογος Μανάγουλης και ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μανάγουλης στην αίθουσα του Λαογραφικού Μουσείου Μανάγουλης, με εισηγητή το γεωπόνο -ερευνητή κ. Τζάνη Ηλία. Έγινε αναλυτική ενημέρωση για το θέμα και σχετική συζήτηση καθώς και ερωτήσεις από τους παρευρισκόμενους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ήταν παρόντες αρκετοί νέοι που ενδιαφέρθηκαν για τις δυνατότητες και τις προοπτικές εφαρμογής νέων καλλιεργειών στην περιοχή.

7

5

6

Ο φτεινός καιρός τρελάθηκε στην κυριολεξία. Πέρασε ένας χειμώνας με τόσες βροχές, που μας θύμισε παλιές εποχές, που έβρεχε κάθε μέρα και από το πρωί μέχρι το βράδυ.

Κι ενώ περιμέναμε κάποια βελτίωση του καιρού λόγω άνοιξης, αυτός συνεχίστηκε αλλοπρόσαλλος μέχρι 20 Απριλίου με αναμμένα τζάκια και καλοριφέρ και από εκεί και μετά απότομα η θερμοκρασία άγγιξε τους 32ο. Καιρός αρρωστημένος και αφύσικος γι' αυτή την εποχή. Και συνεχίστηκε ο άστατος αυτός καιρός με απότομες εβδομαδιαίες εναλλαγές υψηλών και χαμηλών θερμοκρασιών (20ο - 30ο) όλο το Μάιο. Επόμενο ήταν αυτές οι συνθήκες να έχουν αρνητική επίδραση σε όλα τα προϊόντα και όπως φαίνεται δε θα απολαύσουμε καλοκαιρινά φρούτα όπως αχλάδια, βερίκοκα κλπ. Πήγε δε πίσω και η ανοιξιάτικη σπορά των ζαρζαβατικών.

Καλοκαιριάτικος ο καιρός το Μαγιάτικο Πάσχα με ανθοστολισμένη τη φύση, φορώντας το ολοκέντητο φόρεμά της υφασμένο με υφάδι το ροδάμι, τον κατακίτρινο ασφάλακτο και τα αγριολούλουδα και χιλιοτραγουδισμένη από τα γλυκόλαλα πουλιά κι αηδόνια.

Αυτές τις ομορφιές σε συνδυασμό και με τον ευχάριστο καιρό απόλαυσαν οι Πασχαλινόι επισκέπτες, που πλημμύρισαν τα χωριά μας και θα τους μείνουν αξέχαστες.

Από την Κυριακή των Βαΐων αρχίζει η Μ. Εβδομάδα και το πρόγραμμα είχε ως εξής: Κυριακή των Βαΐων, Μ. Τρίτη, Μ. Τετάρτη απόγευμα, Μ. Παρασκευή, Πευκάκι και Μ. Δευτέρα, Μ. Τετάρτη, Μ. Πέμπτη και Μ. Σάββατο, Δροσάτο.

Στολίσουμε με βάγια τον Ιερό Ναό του Αγίου Κωνσταντίνου, τα οποία, τα παλιότερα χρόνια κουβαλούσε από μακριά το τελευταίο νιόπαντρο ζευγάρι και, εάν δεν υπήρχε τέτοιο, κάποιος συγχωριανός, ενώ σήμερα υπάρχουν βαγιόδεντρα και ο Ιερέας μοίρασε σε όλους από ένα ματσάκι και ένα κλωνάρι από αυτό το τοποθετήσαμε στο Εικονοστάσι και τα υπόλοιπα τα χρησιμοποιούμε στα φαγητά (φακές, σπιθάδο

κλπ.). Όλοι γνωρίζουμε τη θριαμβευτική είσοδο του Χριστού μας στα Ιεροσόλυμα την ημέρα αυτή, όπου οι κάτοικοι της έστρωναν βάγια για να περάσει ο Χριστός μας και ζητωκραύγαζαν: "Ωσαννά Υιέ Δαυίδ ευλογημένος ο ερχόμενος" και τέσσερις ημέρες μετά φώναζαν "Άρον, Άρον Σταύρωσον Αυτόν". Αυτή την εύπλαστη

εναλλαγή της ψυχολογίας του όχλου εκμεταλλεύτηκαν οι Γραμματείς και Φαρισαίοι και έστρεψαν το Λαό εναντίον του Χριστού μας. Η Μ. Εβδομάδα είναι περίοδος α υ τ ο σ υ γ κ έ ν τ ρ ω σ η ς, αυτοκριτικής, νηστείας, προσευχής, εξομολόγησης και Θεϊκής Κοινωνίας.

Οι Ιερές Ακολουθίες είναι ιδιαίτερες και ξεχωριστές, με ωραία τροπάρια και μελωδίες. Ξεχωρίζουν η Μ. Τρίτη με το Τροπάριο της Κασσιανής και δυστυχώς πολλοί πιστεύουν, από άγνοια βέβαια, ότι η Κασσιανή ήταν μια αμαρτωλή γυναίκα και γι' αυτό έγραψε αυτό το τροπάριο για εξαγνισμό.

Αντίθετα ήταν μια Αγία Μοναχή, μεγάλη ποιήτρια και μελωδός και η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη της στις 7 Σεπτεμβρίου. Επίσης ξεχωρίζουν το Άγιο Ευχέλαιο της Μ. Τετάρτης, Τα Δώδεκα Ευαγγέλια της Μ. Πέμπτης οπότε και κορυφώνεται η συμμετοχή του κόσμου στην παρακολούθηση των Παθών του Χριστού μας και φυσική η Μ. Παρασκευή που είναι ημέρα πένθους

για όλο το Χριστιανικό κόσμο και οι καμπάνες των εκκλησιών ηχούν πένθιμα. Το βράδυ της Μ. Πέμπτης, μετά τα Δώδεκα Ευαγγέλια, όλες οι γυναίκες του χωριού στόλισαν τον Επιτάφιο με ντόπια λουλούδια εκτός δύο συνθέσεων. Απλός, λιτός, αλλά με γούστο και πρωτοτυπίες, ήταν πολύ ωραία στολισμένος. Στις 12 το μεσημέρι της Μ. Παρασκευής έγινε η αποκαθίλωση και το βράδυ

πιστεύω ότι υπάρχει λογικός άνθρωπος που να πιστεύει ότι μέσα στα μνημεία υπάρχουν ψυχές. Οι ψυχές είναι αθάνατες και ως αθάνατες, πώς θα αναστηθούν; Πρέπει να σημειώσω εδώ ότι κατά την Ανάσταση υπήρξε πολύς κόσμος, περισσότερος από κάθε χρονιά και παρέμειναν και παρακολούθησαν τη Θεία Λειτουργία πάνω από 100 άτομα και αυτό οφείλετο

του Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης γιορτάσαμε και τιμήσαμε τους Αγίους και προστάτες μας με σημαιοστολισμό, Εσπερινό και Θεία Λειτουργία. Την παραμονή τελέστηκε Εσπερινός από 5 ιερείς μετ' αρτοκλασίας και στη συνέχεια περιφορά της Εικόνας.

Ανήμερα τελέστηκε Θεία Λειτουργία μετ' Αρτοκλασίας από 4 ιερείς και τη συμμετοχή πλήθους κόσμου, περισσότερου από κάθε άλλη χρονιά.

Συμμετείχε ο Ιερέας Ευπαλίου Παπα-Δημήτρης, ο ψάλτης του κ. Ιωάννης Βούλγαρης και όλο το Ευάλιο όπως έχει καθιερωθεί εδώ και πολλά χρόνια: Του Αγίου Γεωργίου όλοι κάτω στο Ευάλιο και του Αγ. Κωνσταντίνου όλοι στο Πευκάκι. Τους ευχαριστούμε όλους για την παρουσία τους. Επίσης ευχαριστούμε θερμά τον κ. Διευθυντή και Δασκάλου του Δημοτικού Σχολείου Ευπαλίου για τον εκκλησιασμό των μαθητών, οι οποίοι και κοινωνήσαν. Μετά το πέρας της Θεϊας Λειτουργίας προσφέρθηκαν γλυκά και αναψυκτικά, σ' όλους τους προσκυνητές και σ' όλους τους μαθητές. Δύο τσοπάνηδες του χωριού μας, ο Χρήστος Σερεντέλος πρόσφερε ένα αρνί και ο Αριστείδης Καλλιαντέρης ένα κασίκι και κληρώθηκαν και τα χρήματα δόθηκαν στο Ταμείο της Εκκλησίας. Τους ευχαριστούμε και ευχόμεστε ο Άγιος Κωνσταντίνος να βοηθά αυτούς και τα κοπάδια τους.

- Στις 25 Μαΐου εορτή της τρίτης εύρεσης της κεφαλής των Λειψάνων του Αγ. Ιωάννου Προδρόμου λειτουργήσαμε στον Αϊ-Γιάννη, το παλιό μας Νεκροταφείο και ψάλαμε μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των κοιμηθέντων συγχωριανών μας, προσφορά των γυναικών Δροσάτου. Μετά απολαύσαμε το καφεδάκι μας στην όμορφη Πλατεία του Δροσάτου και αναπολήσαμε τα παλιά, τα περασμένα, τότε που γινόταν το μεγάλο πανηγύρι του χωριού με ψητά και κλαρίνα και βιολιά αντηχούσαν στα πέρατα. Τώρα καταργήθηκαν, θύματα και αυτά του μοντερνισμού και των Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών γαυγισμάτων.

στις παροτρύνσεις του Ιερέα, Θεολόγου από την Ιερά Μονή του Τρικόρφου, ο οποίος στη διάρκεια της Θεϊας Λειτουργίας παρουσίασε κάτι το διαφορετικό. Τον ευχαριστούμε θερμά.

Ανήμερα της Εορτής άναψαν όλες οι ψησταριές, ευνοούντος και του καιρού και έψησαν τον οβελία πολλοί μαζί και μύριζε όλο το χωριό τσίκνα.

Όλες οι ημέρες της Διακαινησίμου ήσαν εορτάσιμες. Τη Δευτέρα του Αγίου Γεωργίου, Τρίτη του Αγίου Μάρκου, Τετάρτη των Αγίων Ιωάννου και Αρσενίου, την Πέμπτη του Αγίου Νικολάου και την Παρασκευή Ζωοδόχου Πηγής και Αγ. Νικολάου Σπάτας.

Σ' όλες αυτές τις γιορτές, τα παλιά τα χρόνια γίνονταν στο χωριό πανηγύρια και τα κλαρίνα και βιολιά αντηχούσαν στα πέρατα. Τώρα καταργήθηκαν, θύματα και αυτά του μοντερνισμού και των Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών γαυγισμάτων.

- Στις 21 Μαΐου εορτή

εψάλησαν τα εγκώμια από δύο χορούς στους οποίους συμμετείχαν πάνω από 12 γυναίκες και 4-5 άνδρες, με μια μικρή προηγούμενη προετοιμασία του ψάλτη μας κ. Φώτη Κονιστή, έδωσαν μια διαφορετική και ιδιαίτερη εικόνα και μελωδία και αξίζουν θερμά συγχαρητήρια. Στη συνέχεια έγινε περιφορά του Επιταφίου μέχρι την πλατεία Γιαννακούρη και επιστροφή και όλοι πέρασαν κάτω από Αυτόν. Και φθάνουμε στην Ανάσταση. Συνεχίστηκε δυστυχώς κι εφέτος να γίνονται δύο Αναστάσεις στο χωριό μας. Μία στις 9 στο Δροσάτο και η κανονική στις 12 στο Πευκάκι. Ευχόμεστε του χρόνου να κάνουμε όλοι μαζί Ανάσταση!

Με την Ανάστασή Του ο Χριστός μας δίδαξε την αιωνιότητα της ψυχής και την Ανάσταση του σώματος των Νεκρών κατά την Δευτέρα Παρουσία.

Ο Ησαΐας λέγει: Αναστήσονται οι νεκροί και εγερθήσονται οι εν τοις μνημείοις. Άρα τα σώματα Αναστήσονται. Γιατί δεν

Καλοκαίρι 2013

Το Δ.Σ του συλλόγου μας εύχεται σε όλους τους συγχωριανούς και φίλους ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ !

Σας περιμένουμε στις παρακάτω εορτές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που θα γίνουν στο

χωριό μας αυτό το καλοκαίρι. Είναι μία ευκαιρία να συναντηθούμε στις ρίζες μας, στον τόπο που γεννήθηκαν οι γονείς μας και εμείς, και να γνωριστούν τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας (οι νεότερες γενιές).

Ελπίζουμε η συμμετοχή σας να είναι καθολική.

- Το Σάββατο 29/6/2013 θα γίνει η καθιερωμένη «ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ» στην πλατεία στο Πευκάκι (τρίγωνο) ώρα 9.00μμ.

- Την Κυριακή 30/6/2013 θα τελεστεί Θεία Λειτουργία για την εορτή των Αγίων Αποστόλων στα Ταμπούρια Παλιοβούνας,

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

- Τη Δευτέρα 12 Αυγούστου θα περπατήσουμε και θα δείξουμε στους νέους τα παλιά μονοπάτια τις περιοχές που περπατήσαμε εμείς και οι προηγούμενες γενιές και το βράδυ στην πλατεία του Δροσάτου θα ψήσουμε το παραδοσιακό καλαμπόκι για τους μικρούς μας φίλους.

- Την Παρασκευή 16/8/2013 θα τελεστεί Θεία Λειτουργία στο εξωκλήσι των Αγίων Αποστόλων στα Ταμπούρια Παλιοβούνας. Μετά τη Θεία Λειτουργία θα ακολουθήσει Γενική Συνέλευση για την εκλογή νέου Δ.Σ με έδρα το χωριό μας. Για τον λόγο αυτό πρέπει πρώτον να τεθούν όσο το δυνατόν περισσότερες υποψηφιότητες για το νέο Δ.Σ και δεύτερον η προσέλευση στην ψηφοφορία να είναι καθολική.

- Την Τετάρτη 21/8/2013 μία συνάντηση διαφορετική από όλες τις άλλες στο φως του Αυγουστιάτικου φεγγαριού. Θα ονειρευτούμε, θα αναπολήσουμε και θα χορέψουμε στην πλατεία του Δροσάτου στις 9.00μμ.

- Προτείνεται να γίνει και μία συνάντηση τις νεολαίας (Πάρτι) τον τόπο και τον χρόνο της οποίας καλούνται να τον αποφασίσουν οι νέοι μεταξύ τους και σε συνεννόηση με τον πολιτιστικό

Σύλλογο Ευπαλίου.

- Το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου θα πραγματοποιηθεί ημερήσια ή διήμερη εκδρομή της οποίας η ακριβής ημερομηνία και ο προορισμός θα αποφασισθεί από κοινού στο χωριό.

- Την Πέμπτη 29/8 στο κοιμητήριο του Αι Γιάννη θα τελεστεί Θεία Λειτουργία.

Το βράδυ στις 9.00 θα απολαύσουμε την παραδοσιακή φασολάδα με κρασί, ελιές κ.λ.π και θα διασκεδάσουμε με παραδοσιακή μουσική στην πλατεία του Δροσάτου.

- Κλείνουμε με την εορτή του Αγίου Αλεξάνδρου στο Κοιμητήριο του χωριού μας στις 30/8.

Περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες μπορείτε να πάρετε από τα μέλη του Δ.Σ:

1. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ 6944615958
2. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΑΛΚΗΣ 6972809744
3. ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ 6972230748
4. ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ 6936641066
5. ΚΑΛΛΙΓΑΡΙΔΟΥ-ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ ΦΡΟΣΩ 210 7610379
6. ΚΑΡΔΑΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του Νικολάου 6973532535
7. ΠΑΠΑΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ ΤΑΚΗΣ του Δημ/ριου
8. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ του Αλεξίου 210 7707214
9. ΠΡΑΓΙΑΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ του Λάζαρου 6906275468

ΓΕΝΗΣΕΙΣ

- Στις 22 Μαρτίου στην Κλινική ΙΑΣΩ γεννήθηκε η Κική Δελατόλα-Μαρσέλου κόρη της Γιώτας και του Μαρίνου, δίδυμα ένα αγοράκι κι ένα κοριτσάκι. Στους ευτυχείς γονείς, παππούδες και γιαγιάδες ευχόμαστε να τους ζήσουν.

- Στις 13/5/2013 σε ιδιωτική κλινική Πατρών γεννήθηκε η Νέλλη Πούλου-Κονιστή κόρη της Ειρήνης και Κώστα Κονιστή, ένα κοριτσάκι. Στους ευτυχείς γονείς, παππού και γιαγιάδες ευχόμαστε να τους ζήσει.

- Στις 21/05/2013 στην Κλινική Μητέρα γεννήθηκε η Χαρά Χριστοπούλου-Παπαϊωάννου κόρη της Ντίνας και Γ. Παπαϊωάννου ένα κοριτσάκι. Στους ευτυχείς γονείς, παππού και γιαγιάδες ευχόμαστε να τους ζήσει.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 18/4/2013 πέθανε στο Πευκάκι και κηδεύτηκε την επομένη στο Νεκροταφείο Αγ. Αλέξανδρος Πευκάκι ο Θεόδωρος Σερντέλος σε ηλικία 80 ετών.

Είχε γεννηθεί στην Μακρυνη Δωριδας το 1933. Απέκτησε 1 παιδί τον Χρήστο, που σήμερα διατηρεί κρεοπωλείο στο Ευπάλιο και δύο εγγόνια τον Θεωδωρή και την Κατερίνα. Ήταν ένας αγνός φιλήσυχος, άκακος και ντόπιος άνθρωπος, σαν τα αρνάκια αθώς που έβουσκε μια ζωή, πάντοτε με το χαμόγελο και τον καλό λόγο. Ούτε το νερό δεν θόλωνε όπως λένε στην κοινή γλώσσα.

Πριν λίγα χρόνια είχε μεγάλο κοπάδι και το καλοκαίρι ανέβαινε στα Βαρδούσια και αρματωμένα όπως ήταν ανηβούζαν οι ρεματιές και τα λαγκάδια. Τώρα τελευταία διατηρούσε λίγα και δεν τα ανέβαζε εκεί ψηλά και του έλειπε η βουνίσια μυρωδιά του τσαγιού και του αέρα. Ταλαιπωρήθηκε και υπέφερε πολύ από την επάρατο, την οποία αντιμετώπιζε με καρτερία και νηφαλιότητα μέχρι τέλους. Ο καλός Θεός ας αναπαύει την ψυχούλα του και αιώνια να είναι η μνήμη του. Στην οικογένειά του ευχόμαστε την εξ ύψους παρηγοριά. Στις 26 Μαΐου τελέστηκε και το 40ήμερο μνημόσυνο. Φ.Κ.

Στις 13/5/2013 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο Νεκροταφείο Ηλιοπόλεως, η Αρετή σύζυγος του Γεωργίου Σπ. Κονιστή σε ηλικία 74 ετών. Πριν από 35 περίπου χρόνια

υπέστη ένα εγκεφαλικό επεισόδιο και έκτοτε, παρά τις προσπάθειες του συζύγου της, ο οποίος μη φειδόμενος κόπους και χρήματα, την μετέφερε στη Ρωσία, στην Αμερική και Ευρώπη, δε μπόρεσε να συνέλθει και ταλαιπωρήθηκε τόσο αυτή όσο και ο Γιώργος. Ήταν μια πολύ ωραία κοπέλα, γεμάτη ζωή και δράση, πριν φυσικά από το επεισόδιο, υπάλληλος του ΙΚΑ και η καταγωγή της ήταν από το Αλεποχώρι, κόρη του τ. Αστυνομικού Διευθυντή Αθηνών κ. Ανδρεοπούλου. Αφησε στη ζωή εκτός του συζύγου της και μια κόρη με τέσσερα εγγονάκια. Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή της αιώνια να είναι η μνήμη της και ελαφρό το χώμα της Αττικής γης που την σκέπασε. Στον αγαπητό ξάδελφο, την κόρη του και εγγονάκια την εξ ύψους παρηγοριαν ευχόμεθα. Φ.Κ.

Γιόρτασε τα 18 του χρόνια ο Εξωραϊστικός Καστέλλας

Με λαμπρότητα γιορτάστηκε στον Ι.Ν. Μυρτιδιώτισσας του Πειραιά η 18η επέτειος ίδρυσης του Εξωραϊστικού Συλλόγου Καστέλλας Πειραιά, του οποίου Πρόεδρος είναι ο Ευπαλιώτης Ντίνος Κονιστής, π. Πρόεδρος και της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριδας. Στην εκδήλωση χοροστάτησαν ο Προϊστάμενος του Ι.Ν. Παναγίας Μυρτιδιώτισσας Αρχιμανδρίτης Δημητράκοπουλος Παύλος, με συλλειτουργό τον πρωτοπρεσβύτερο π. Ηρακλή, του ίδιου ναού. Μετά το τέλος της τελετής προσφέρθηκαν

καφέδες και αναψυκτικά στην καφετέρια BOBBY'S, στην ακτή Δηλαβέρη της Καστέλλας, δίπλα στο Μικρολίμανο.

Να υπενθυμίσουμε ότι από το 2012 οι δύο Σύλλογοι, Ένωση Ευπαλιωτών Δωριδας και Εξωραϊστικός Σύλλογος Καστέλλας Πειραιά έχουν αδειοδοτηθεί. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Πειραιά Βασ. Μιχαλολιάκος, ο π. Υπουργός Αν. Νεράντζης, ο Βουλευτής Πειραιά Παν. Μελάς, ο Γ.Γ. του Δ. Πειραιά Στ. Διαμαντίδης, ο Πρόεδρος της Ένωσης

Ευπαλιωτών, δημοσιογράφος Περ. Λουκόπουλος, η π. Πρόεδρος της ίδιας Ένωσης, Γυμνασιάρχης Λένα Αναγνωστοπούλου, ο Στρατηγός ε.α. Τιμ. Λουκάς, ο Ν. Ίσερης, ανώτερος αξιωματικός του Π.Ν. ε.α., ο π. Αστυνομικός Διευθυντής της ΕΛΑΣ Παν. Ξυμιαλής, οι Διαμερισματικοί Σύμβουλοι Ε. Αθανασίου και Δημ. Κρητικός, οι δημοσιογράφοι Ι. Κανασέλης, εκδότης και Δ/ντής της Εφημερίδας "Η Φωνή των Πειραιωτών" και Παύλος Ροδιτάκης, η Πρόεδρος του

Ιδρύματος ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ Άν. Πατεστή, και πολλοί άλλοι.

Στα 18 χρόνια της πορείας του ο Σύλλογος της Καστέλλας έχει αναπτύξει μια σπουδαία, πολιτιστική, κοινωνική, ψυχαγωγική, περιβαλλοντική, μορφωτική δραστηριότητα, με σημαντικές παρεμβάσεις στα δημοτικά και αναπτυξιακά δρώμενα της όμορφης αυτής περιοχής του Πειραιά με πρωτεργάτη και πρωτοπόρο τον Πρόεδρό του Ντίνο Κονιστή. Εκδίδει συνεχώς και την μηνιαία εφημερίδα ΚΑΣΤΕΛΛΑ που εκτός από την

Ο Πρόεδρος του Εξωραϊστικού Συλλόγου Καστέλλας, Ντίνος Κονιστής με το Δήμαρχο Πειραιά, Βασίλη Μιχαλολιάκο

ενημέρωσή που προσφέρει στα μέλη του ο Σύλλογος, είναι και η φωνή της Καστέλλας προς την πολιτεία και την Δημοτική Αρχή, να υπενθυμίζει τα κακώς κείμενα που πρέπει να διορθωθούν.

ΑΡΘΡΟ

Τουριστική ανάπτυξη της Δωρίδας β' μέρος

Του Κώστα Χρ. Κασιγιάννη

Ο Κώστας Κασιγιάννης είναι:
 - Διπλωματούχος πολιτικός μηχανικός Ε.Μ.Π.
 - Υπάλληλος Ε.Ο.Τ. από Ιούνιο 1970 μέχρι Ιούνιο 2005.
 - Γενικός Διευθυντής Ε.Ο.Τ. από Δεκέμβριο 1994 μέχρι Ιούνιο 2005.
 - Συντονιστής της επιτροπής Ε.Ο.Τ.-«Αθήνα 2004» για το πρόγραμμα φιλοξενίας των Ο.Α. του 2004.
 - Μέλος του Ελληνικού τμήματος του ICOMOS (διεθνής οργάνωση της UNESCO για την προστασία και ανάδειξη των ιστορικών μνημείων).
 - Μέλος της οργανωτικής επιτροπής του Κλασικού Μαραθωνίου της Αθήνας.
 - Έχει συγγράψει την ιστορία του παγκόσμιου κλασικού αθλητισμού:
 - Ξένες γλώσσες : γαλλικά, αγγλικά, ιταλικά, ισπανικά, τουρκικά
 Κατάγεται από τη Δωρίδα από την πλευρά και των δύο γονέων του.

Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος (νομοί Εύβοιας, Βοιωτίας, Φθιώτιδας, Φωκίδας και Ευρυτανίας) συγκεντρώνει περίπου το 5% των τουριστικών δραστηριοτήτων της χώρας, ενώ καταλαμβάνει το 12% της έκτασης της επικράτειας. Όπως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στη μελέτη τουριστικής ανάπτυξης της περιφέρειας που εκπονήθηκε προ 11 ετών για λογαριασμό του ΕΟΤ : «κύρια προτεραιότητα πρέπει να είναι η προώθηση των ειδικών μορφών τουρισμού για τις οποίες η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως :

ο ορεινός τουρισμός, ο ιαματικός, ο πολιτιστικός, ο οικολογικός, ο αθλητικός, ο θαλάσσιος κ.α.. με δεδομένο ότι οι ειδικές μορφές συμβάλουν τόσο στην τοπική ανάπτυξη όσο και στη σωστή διαχείριση των πόρων και του περιβάλλοντος».

Ο Δήμος Δωρίδας

Ο Δήμος μας είναι από τη φύση προικισμένος με αρκετά συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία εάν αξιοποιηθούν κατάλληλα μπορούν να δημιουργήσουν όλες τις προϋποθέσεις για μια βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη με απασχόληση και εισόδημα για την τοπική κοινωνία. Κατά τη γνώμη μου τα κυριότερα εξ αυτών είναι:

α. Η ευνοϊκή γεωγραφική θέση

Ο Δήμος Δωρίδας ευρίσκεται στο δυτικό άκρο της περιφέρειας και ως εκ τούτου αποτελεί την πύλη εισόδου αυτής από τη δυτική Ελλάδα. Άρα και την πρώτη εντύπωση για τον επισκέπτη που έρχεται από τη Ναύπακτο και αντικρύζει αμέσως τις πανέμορφες παραλίες της Χιλιάδους και του Παραθαλάσσιου.

Ακόμη στο Δήμο μας καταλήγει η μεγαλύτερη σε όγκο οροσειρά της χώρας, η Πίνδος που φθάνει μέχρι τον Κορινθιακό κόλπο μέσω των Βαρδουσίων.

β. Τα Βαρδούσια

Είχε αναφερθεί στο προηγούμενο άρθρο ότι πλεονέκτημα της χώρας αποτελεί η γεγνησμένη βουνού και θάλασσας και ότι μελλοντικά η τουριστική μας ανάπτυξη θα βασιστεί κατά κύριο λόγο στον ορεινό τουρισμό. Αυτά ισχύουν κατά μείζονα λόγο για το Δήμο Δωρίδας, όπου τα Βαρδούσια αποτελούν το κύριο πλεονέκτημα αλλά και τη βάση για οποιοδήποτε πρόγραμμα ανάπτυξης.

Ανάμεσα στα χαρακτηριστικά των Βαρδουσίων με την 7η κατά σειρά υψηλότερη κορυφή της Ελλάδος (Κόρακας στα 2.405 μ.) είναι το γεγονός ότι διαθέτουν πάνω από 20 αναρριχητικά πεδία μεσαίας και άνω δυσκολίας. Επίσης έχουν 17 κορυφές πάνω από τα 2.000 μ., δύο ορεινά καταφύγια με συνολικά 78 θέσεις ύπνου, σε απόσταση 3,5 ωρών περίπου από

τον Αθανάσιο Διάκο.

Ενώ έχουν ενταχθεί στο δίκτυο "Natura 2000" ως προστατευόμενη περιοχή. Βέβαια δεν πρέπει να αγνοήσουμε όλα τα ορεινά χωριά που αποτελούν πραγματικά στολίδια του ορεινού όγκου όπως είναι γαντζωμένα στις κατάφυτες πλαγιές.

Έτσι δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη όλων των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το βουνό (πεζοπορία, διάφορα αθλήματα) αλλά ακόμη και η δυνατότητα να έρθουν επισκέπτες που έχουν ειδικά ενδιαφέροντα για τη φύση.

γ. Τα ορεινά μονοπάτια

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι από το Δήμο διέρχεται το Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4 που διασχίζει κάθετα την Ελλάδα από τη Φλώρινα μέχρι το Γύθειο και επεκτείνεται και στην Κρήτη.

Εισέρχεται στο Δήμο Δωρίδας από τα βόρεια και διέρχεται διαδοχικά από την Αρτοτίνα (1.180 μ. υψόμετρο), διασχίζει τα Βαρδούσια από Μπάλα, Κουφόλακα, Προφήτη Ηλία και τον Αθανάσιο Διάκο.

Στη συνέχεια μέσω Πανουργιά, Καλοσκοπής, Δελφών καταλήγει στην Ιτέα, για να συνεχίσει διασχίζοντας την Πελοπόννησο.

Σήμερα υπάρχουν, ιδίως στη δυτική Ευρώπη, εκατομμύρια άτομα που ασχολούνται συστηματικά με την πεζοπορία και επομένως αποτελούν δυνητικούς επισκέπτες των μονοπατιών μας. Εκτός όμως από το E4 υπάρχουν και άλλα τοπικά μονοπάτια που συνδέουν τα ορεινά χωριά και που χαράχθηκαν από τους προγόνους μας για να εξασφαλιστεί η επικοινωνία μεταξύ των χωριών αυτών.

δ. Θρησκευτικός τουρισμός

Το ιστορικό μοναστήρι της Βαρνάκοβας αποτελεί πολύ ενδιαφέρον αξιοθέατο για κάθε επισκέπτη. Επίσης μπορεί να συνδυαστεί με την επίσκεψη και στο μοναστήρι των Αγίων Αυγουστίνου και Σεραφείμ του Σαρφώ στο Τρίκορφο. Τα δύο αυτά μοναστήρια είναι ερπικτό να αποτελέσουν τμήμα ενός δικτύου μοναστηριών μαζί με άλλα θρησκευτικά αξιοθέατα

γεγονικών Δήμων ή Νομαρχιών.

ε. Το θαλάσσιο μέτωπο

Οι πανέμορφες παραλίες που διαθέτουμε η μια την άλλη αποτελούν ένα σύνολο ιδιαίτερα ελκυστικό για τον επισκέπτη που θέλει να χαρεί τη θάλασσα.

Πρόκειται για τις παραλίες του Πανόρμου, της Ερατεινής, του Τολοφώνα, του Αγίου Νικολάου, της Γλυφάδας με τα Τριζόνια που είναι το μοναδικό κατοικημένο νησί του Κορινθιακού. Πιο δυτικά συναντάμε κατά σειρά τις παραλίες της Σεργούλας, του Μαραθιά, του Σκαλώματος, του Παραθαλάσσιου και της Χιλιάδους.

στ. Τα γεγονικά του Δήμου αξιοθέατα:

Μπορούν να χωριστούν σε 3 κατηγορίες : τα πολιτιστικά αξιοθέατα, οι ορεινοί όγκοι και η Ναύπακτος.

Πολιτιστικά αξιοθέατα

Οι Δελφοί που εντάχθηκαν το

του Δήμου Δωρίδας λειτουργούν σήμερα 11 ξενοδοχεία συνολικής δυναμικότητας 629 κλινών. Επίσης υπάρχουν 30 συγκροτήματα ενοικιαζόμενων δωματίων με 516 κλίνες.

Άρα στο σύνολο του Δήμου λειτουργούν 41 πάσης φύσεως τουριστικές μονάδες με σύνολο 1145 κλινών εκ των οποίων οι 984, ήτοι ποσοστό 86% είναι κοντά στη θάλασσα. Οπωσδήποτε, με τη μελλοντική τουριστική ανάπτυξη θα απαιτηθεί μεγαλύτερος αριθμός κλινών ιδίως στα ορεινά χωριά αλλά και στην παραθαλάσσια ζώνη.

Συμπέρασμα :

Τα όσα προαναφέρθηκαν αποτελούν, συνοπτικά, την υφιστάμενη κατάσταση στο Δήμο Δωρίδας από τουριστικής πλευράς. Ασφαλώς υπάρχουν και άλλα επί μέρους θέματα που δεν μπορεί να περιληφθούν σε μια σχετικά σύντομη αναφορά.

Όμως το ζητούμενο είναι τι πρέπει να γίνει στο μέλλον.

Ο τουρισμός είναι ένα σύνθετο προϊόν που επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες. Όμως, γενικά, για την ανάπτυξη μιας περιοχής απαιτούνται δράσεις προς δύο κατευθύνσεις : εκτέλεση έργων υποδομής και στοχευμένη προβολή.

Όσον αφορά την πρώτη κατεύθυνση ο γράφων πιστεύει ότι θα πρέπει να σταθούμε σε τέσσερις δράσεις : α. στην ολοκλήρωση της Ιονίας οδού που οπωσδήποτε θα συμβάλει στην αύξηση της τουριστικής κίνησης της περιοχής, β. στην ανάγκη σύνδεσης της πρωτογενούς παραγωγής με τον τουρισμό (προώθηση τοπικών προϊόντων), γ. στη σταδιακή ανάκαμψη του οδικού-περιηγητικού τουρισμού, ο οποίος δυστυχώς έχει κυριολεκτικά καταρρεύσει τα τελευταία χρόνια με δυσμενείς συνέπειες στην τουριστική ανάπτυξη ολόκληρης της Ελληνικής ενδοχώρας και δ. στην αναγκαιότητα ενός σημαντικού έργου τουριστικής υποδομής μέσα στα διοικητικά όρια του Δήμου. Το έργο αυτό πιστεύω ότι πρέπει να είναι ένα σύγχρονο αθλητικό-προπονητικό κέντρο σε υψόμετρο, με ξενοδοχείο, για την προετοιμασία ομάδων αλλά και μεμονωμένων αθλητών. Έτσι, όχι μόνο θα προκύψουν θέσεις εργασίας αλλά θα γίνουν περισσότερο γνωστές οι ομορφιές των υπέροχων τοπίων των Βαρδουσίων που δεν έχουν τίποτα να ζηλέψουν από αντίστοιχες ορεινές περιοχές της δυτικής Ευρώπης (Γαλλία, Αυστρία, Ελβετία κλπ.).

* το E4 έρχεται από την Αρτοτίνα (1.180 μ.) διασχίζει τα Βαρδούσια από Μπάλα (1.384μ.), Κουφόλακα, Προφήτη Ηλία και περνά από τον Αθανάσιο Διάκο συνεχίζοντας προς Μόρνο.....

* Τα Βαρδούσια υδρεύουν μέσω των ποταμών Ευήνου και Μόρνου

ΕΝΤΟΝΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΦΩΚΙΔΑΣ

Πάμε για το καλύτερο πρωτάθλημα της 10ετίας

- * Ποιες ομάδες θα διεκδικήσουν τον τίτλο
- * Τι προετοιμάζει κάθε ομάδα για το 2013-14

Η έντονη κινητικότητα που παρατηρείται στις ομάδες της πρώτης κατηγορίας της Φωκίδας καταλήγει προς ένα συμπέρασμα. Οδεύουμε προς το καλύτερο πρωτάθλημα της τελευταίας δεκαετίας, όπου όχι δύο και τρεις, αλλά έξι ομάδες είναι ικανές για να διεκδικήσουν την άνοδο. Βάσει της δυναμικής που έχουν αποκτήσει θα είναι σε θέση να παλέψουν στα ίσα και να προσφέρουν συναρπαστικό θέαμα στους φιλάθλους που θα παραβρεθούν στις εξέδρες. Στην προκειμένη περίπτωση αναφερόμαστε στις ομάδες ΑΣΤΕΡΑΣ ΙΤΕΑΣ, ΕΝΩΣΗ ΓΛΥΦΑΔΑΣ, ΑΜΦΙΣΣΑΪΚΟΣ, ΑΠΟΛΛΩΝ ΕΥΠΑΛΙΟΥ, ΔΙΑΓΟΡΑΣ ΠΟΛΥΔΡΟΣΟΥ ΚΑΙ ΔΩΡΙΕΪΣ ΜΑΝΑΓΟΥΛΗΣ.

Και οι έξι αντίπαλοι δείχνουν ικανοί για το καλύτερο. Ο Αστέρης Ιτέας είναι παραδοσιακά σε υψηλό επίπεδο και θα θελήσει να πετύχει αυτό που δεν κατάφερε φέτος, όπου τερμάτισε πρώτος αλλά δεν τα κατάφερε στα μπαράζ. Από εκεί και πέρα, η Ένωση Γλυφάδας αναμένεται αρκετά δυνατή, όπως επίσης ο Απόλλων Ευπαλίου, ο Αμφισσαϊκός. Επίσης κανείς δεν μπορεί να υποτιμήσει τους νεοφώτιστους Δωριείς Μανάουλης και το Διαγόρας Πολυδρόσου. Τον προσεχή Οκτώβριο οι έξι «μονομάχοι» θα πέσουν στην αρένα, αλλά μόνο ένας θα μείνει όρθιος στο τέλος!

Σε μια προσπάθεια να καταλάβουμε καλύτερα το πλάνο τους για την ερχόμενη αγωνιστική επικοινηθήσαμε με τους ανθρώπους-κλειδιά σε κάθε ομάδα. Στον ΑΣΤΕΡΑ ΙΤΕΑΣ ο πρόεδρος Γιάννης Χλεμπογιάννης περιμένει και... διοικητική ενίσχυση: «Θα μπουν ακόμη δέκα άτομα και θα ενισχυθεί διοικητικά η ομάδα, ώστε να γίνει ακόμη πιο δυνατή. Στο αγωνιστικό σκέλος, θα επιστρέψουν και κάποιοι δανεικοί. Ο στόχος είναι να πρωταγωνιστήσουμε και να διεκδικήσουμε την άνοδο. Πάντως, είμαι ευχαριστημένος. Μέσα σε τρία χρόνια ο Αστέρης πήγε στον τελικό κυπέλλου και πήρε το πρωτάθλημα. Το πρόβλημα φέτος ήταν ότι τελειώσαμε νωρίς το πρωτάθλημα και χάσαμε το ρυθμό μας μέχρι να γίνουν τα μπαράζ. Ο Αστέρης θέλει

και πρέπει να πρωταγωνιστήσει». Υψηλές βλέψεις έχουν θέσει και οι άνθρωποι της ΕΝΩΣΗΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ, όπως μας είπε και ο προπονητής

ξεχωρίσει μακάρι να διακριθεί. Ήδη κάποια δοκιμάζονται στον Αστέρη Τρίπολης. Στο αγωνιστικό κομμάτι, ο κορμός θα μείνει. Αυτοί που έχουν

Το ρόστερ του Απόλλωνα Ευπαλίου της περιόδου 2012-2013 που θα εμπλουτιστεί και με νέα παιδιά από την περιοχή για τη νέα σεζόν.

Τζιμης Ζέρβας: «Σκοπός μας είναι να κρατηθούμε στις πρώτες βαθμολογικές θέσεις και από εκεί και πέρα αν παραμείνουμε δυνατοί, γιατί όχι να μην χτυπήσουμε το πρωτάθλημα. Η ομάδα θα μείνει ως έχει. Έμεινα πολύ ευχαριστημένος από τη συνολική τους προσπάθεια και πιστεύω ότι δικαιώθηκαν οι κόποι τους με τη 2η θέση που κατακτήσαμε. Ο βασικός κορμός θα παραμείνει και με 3-4 μεταγραφές ελπίζουμε ότι θα είμαστε ανταγωνιστικοί και θα διεκδικήσουμε κάτι καλύτερο. Θέλουμε να είναι πιο ανταγωνιστικό το πρωτάθλημα και ο καλύτερος ας πάρει τον τίτλο».

Ο ΑΜΦΙΣΣΑΪΚΟΣ δεν πρόκειται να αλλάξει τη φιλοσοφία μας, δήλωσε ο Γενικός Αρχηγός Θεοφάνης Αγγέλου, που είναι να προωθεί παιδιά από τα τμήματα υποδομής, όμως ο στόχος είναι ξεκάθαρος: «Η φιλοσοφία μας είναι να προωθήσουμε νέα παιδιά από τις ακαδημίες. Μέχρι πέρυσι ήταν στο β' τοπικό πήραν εμπειρίες. Τώρα θα παίξουν στην πρώτη ομάδα. αυτός είναι ο στόχος μας. Αν κάποιο παιδί

την εμπειρία θα συνεχίσουν. Είμαστε πολύ οργανωμένο σωματείο κι αυτό βοηθάει πολύ. Αν δουλέψουμε στο πλάνο που θέλουμε ο στόχος θα είναι το πρωτάθλημα και το κύπελλο. Θα υπάρχουν πολλά ανταγωνιστικά σωματεία και θα γίνει πολύ δυνατό πρωτάθλημα».

Την πίστη ότι ο ΑΠΟΛΛΩΝ ΕΥΠΑΛΙΟΥ θα παραμείνει σε πολύ υψηλό επίπεδο εξέφρασε ο γενικός αρχηγός της ομάδας Θεοδωρής Ζέρβας: «Το σκεπτικό μας είναι να παίζουμε καλό ποδόσφαιρο με ήθος και το βασικό είναι να παίζουν πολλά παιδιά από το χωριό. Φέτος έπαιξαν στην ομάδα 17 παιδιά από το χωριό κι έτσι θέλουμε να συνεχίσουμε. Ευελπιστούμε και πιστεύουμε ότι θα είμαστε σε υψηλό επίπεδο. Θέλουμε να έχουμε καλό κλίμα στα αποδυτήρια και να διαφημίσουμε το χωριό μας. Πρέπει να δούμε πρώτα τις μεταγραφές για να δούμε ποια ομάδα θα ξεχωρίσει...».

Οι ΔΩΡΙΕΪΣ ΜΑΝΑΓΟΥΛΗΣ μπορεί να είναι νεοφώτιστοι, όμως έχουν όλες τις προϋποθέσεις για να κάνουν

την υπέρβαση. Όπως μας τόνισε ο Γενικός Αρχηγός της ομάδας Βασίλης Βίτσας... «Η προσδοκία της ομάδας του χρόνου είναι μια ευπρεπής παρουσία. Αν καταφέρουμε να πρωταγωνιστήσουμε, τότε καλώς. Υπάρχουν οι βάσεις από πέρυσι. Η ομάδα θα ενισχυθεί εκεί που απαιτείται, και πρόκειται για ελάχιστες θέσεις. Λογικά έξι ομάδες θα πρωταγωνιστούν και θα διεκδικήσουν την άνοδο. Αυτό είναι πολύ καλό για το πρωτάθλημα, καθώς θα είναι πολύ πιο ανταγωνιστικό. Θέλουμε να ευχαριστούμε το Δήμαρχο και όλους τους παράγοντες που έχουν συμβάλει για να βελτιωθούν οι εγκαταστάσεις».

Από την πλευρά τους, οι άνθρωποι του ΔΙΑΓΟΡΑ ΠΟΛΥΔΡΟΣΟΥ γνωρίζουν καλά τι χρειάζεται για να παραμείνει στις πρώτες θέσεις και θα το πράξουν για να δουν το σωματείο να πρωταγωνιστεί, όπως μας είναι και ο παράγοντας Αργύρης Μουλαράς: «Σκοπός της ομάδας είναι να διατηρηθεί το περσινό ρόστερ, υπάρχει προφορική συμφωνία να επιστρέψουν αυτοί που είχαν αποχωρήσει όταν είχε διαλυθεί ο σύλλογος. Το ρόστερ θα είναι πολύ δυνατά. Το Πολύδροσο θα έχει και φέτος στόχο την άνοδο και θα παλέψει για τον τίτλο. Αν πάρουμε αυτούς που θέλουμε και περιμένουμε να πάρουμε, θα είμαστε ανταγωνιστικοί και θα διεκδικήσουμε άνοδο».

Τέλος, ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΓΡΑΒΙΑΣ επέστρεψε στην κατηγορία από τη Δ' Εθνική, αλλά σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, η διοίκηση έχει θέσει διαφορετικούς στόχους όπως μας είπε ο πρόεδρος, Θεοδόσης Τσίκνης: «Είμαστε σε διαδικασία Γενικής Συνέλευσης για εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου.

Όχι, τα λάθη δεν ξαναγίνονται. Δε θέλω να ξανακούσω για Δ' Εθνική. Όποιος δεν έχει πληρώσει την κατηγορία, δεν ξέρει για τι ποσό μιλάμε. Εμείς δεν πρόκειται να θέσουμε στόχο την άνοδο. Θα κοιτάξουμε να έχουμε μια αξιοπρεπή ομάδα και να κάνουμε καλή πορεία στο πρωτάθλημα».

Ο προπονητής της Ένωσης Γλυφάδας Τζιμης Ζέρβας

Ο Γενικός Αρχηγός του Απόλλωνα Ευπαλίου Άκης Ζέρβας

Λάκης Λουκόπουλος και Μίμης Σπυρόπουλος βασικοί συντελεστές του Απόλλωνα Ευπαλίου

Δύναμη είναι να ξέρεις να προχωράς.

Στην Τράπεζα Πειραιώς κάνουμε σίγουρα βήματα μπροστά.
Ενώνουμε δυνάμεις και αναλαμβάνουμε ηγετικό ρόλο στη νέα τραπεζική πραγματικότητα.
Στεκόμαστε δίπλα στις μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις και ενισχύουμε την αγροτική οικονομία.
Επενδύουμε στις καινοτόμες δράσεις, στην ηλεκτρονική τραπεζική
και στην πράσινη επιχειρηματικότητα. Και βήμα-βήμα συμβάλλουμε
σε μια ανταγωνιστική ελληνική οικονομία.

Σταθερή, γιατί κινείται.